

Brassói Lapok

Aró 5 (ei)

Szombat
1931 * április 4

Főszerkesztő
Sze'e Bé'a dr.

78. szám
XXXVI. évfolyam

Aró 5 (ei)

Négy milliárd

Még ki se örülhettük magunkat a nehezen megszerzett kölcsönön s máris ijeszítő rém gyanánt suhan elénk egy négy milliárdos deficit képe.

Pedig nem lehet mondani, hogy az államháztartás nem elég takarékos.

Egy német költő kérdezte egyszer Rotschildot, hogy van? A pénzkirály ezt válaszolta: bolond vagyok. — Amíg a pénzt nem szórja ki az ablakon — felelte a poéta — addig nem hiszem — De hisz ép azért vagyok bolond, mert sohasem dobom ki a pénzt az ablakon.

Ilyen önpád nem érheti a mi mostani kormányunkat mert, ha általában fukarul bánik is a pénzzel, kíváltk ha tisztviselőkről, nyugdíjasokról, rokkantokról, bel- és külföldi tartozások fizetéséről, közhasznú befektetésekről, békeszerződésbeli kötelezettségek teljesítéséről van szó. Időnként mégis egy-egy milliárdot csak ki-kidob az ablakon, hol közvetlenül hol közvetett módon, ahogy éppen jól esik.

A négy milliárdos deficit ayilóán ezekből a jövedvő kiruccanásokból ered, de amik iránt Auboin urnak ennek a száraz, rideg francia Shylocknak nincs érteke. Ő azt hiszi, hogy egy kormánynak a feladata kimerülhet abban, hogy csak bőroket nyuz le adó- és illeték alanyokról, de a saját mulatsúgára nem fordíthat egy megveszekedett petákokt sem. Már pedig van-e indokoltabb és érthetőbb kéj, mintha egy kormány négy milliárdos deficit illatos fürdőjében kengetheti és kelletgetheti magát?

Aristippe görög bölcs, mikor megtudta, hogy kalózok hajóján van a pénzét bedobta a tengerbe. A kalózok megkérdezték, miért tette? — Jobb, — ugymond, — ha a pénz vész el Aristippe által, mint ha Aristippe vész el a pénz által.

Minél nagyobb a pénzhány, annál biztosabb a kormány-élete. Az ellenzéki kalózok mit csinálnának egy Mironescu, vagy egy Popovici fejével, ha üres a kincstár, s nemcsak nyolc milliárd kölcsönt kell — a régi adósságokkal együtt — visszafizetni, hanem még egy négy milliárdos deficit terhét is átvenni. Ehez a hálátlan szerephez igazán nem kell sem koncentráció, sem tekintély, Aristippe meghosszabbíthatja az életét, ha már a pénzt a tengerbe dobta.

Egyébként is mit számít négy milliárd deficit, mikor azzal szemben negyven milliárd új törvény készül? Ez az óriási többlet mindenkor úgy fog számítani ennek a kormányzatnak a mérlegén, mint a történelem arany diplomája, amit annak elismeréséül juttat az ország nagyjainak, hogy mikor legrosszabbul álltunk pénz dolgában, törvénygyártás terén világrekordot csináltunk. Ezt a masinát, a mivel a mostani kormány ontja a paragrafusok óriási tömegét, késő utódaink külön muzeumban fogják őrizni, s olyan kegyelettel emlegetik majd, mint a dr. Guillotine gépét, melynek a parlamentben való bemutatása alkalmával így szólt a híres francia orvos:

— Ezzel a géppel egy pillanat alatt letáncolthatom fejüket a pállukról anélkül, hogy a legkisebbet is éreznék.

A deficit hárdjával ránk mérendő csapás sem fog fájdalmat okozni: hiszen máris érzékeltelintett minden porcikánkban a kormány gazdasági politikája. Hozhatnak akármennyi törvényt, s lehet akármekkora már a deficit, mi is csak azt tehetjük, amit a francia képviselők a dr. Guillotine kedélyes vicce után, hosszantartóan, élénken derülünk.

A kormány kikapós hangulatáról, a mire Rotschild nem képes, a görög bölcs életmentő ötletén át a pompás nyilatkozatig, mely fájdalom nélkül csinál fejlettséget, huzódik végig végeláthatatlanul, a szünet nélkül gyártott új törvényjavaslatok kanyargó utja, a négy milliárdos deficit papírfedezete. Vajjon hová vezet? Mire vezet?

Mironescu

Manoilescu és a dicsőségt-mártoni nitrogén-gyár

Hogyan lehet egy üléstől kettőt csinálni

Bukarest, április hó 2.

A parlament munkáját szerdán éjjelkor lezárták. Mironescu felolvasta az erről szóló királyi dekrétumot, amelynek eredetije páratlanul érdekes volt a maga nemében. Az az eredeti természetesen, amit nem foglaltak írásba, csak olyan szóbeli megállapodás volt a miniszterelnök és az uralkodó között. E megállapodás szerint Mironescu akkor zárja be a parlamentet, amikor átjárja a husvéti ünnepek előtt. Szabadságában volt tehát már hétfőn befejezteni a törvénygyár munkáját, ugyanugy megtehetné volna azonban azt is, hogy csak ünnep szombatján éjjelkor olvassa fel a királyi kéziratot. Ezt a néhány napos időközti azért kapta a kormány hogy megszavaztathassa mindazokat a törvényjavaslatokat a melyeket bármilyen okból nem akar az ősi ülészakra halasztani. Ezért működött gőzerővel a törvénygyár s ezért tartották a parlamenterek folytatólagos üléseket.

MANOILESCU LEMONDÁSA

Folytatólagos üléskezéznél tulajdonképpen nem volna szabad legutolsó ülésről beszélni, illetve utolsó ülésnek kellene neveznünk a hétfő délelőtti megkezdődött tanácskozást, amely megszakitásokkal, de a házszabályok szerint folytatólagosan egészen szerda estig tartott. Csak szerda estig, holott a királyi kéziratot éjjelkor olvasták fel. Ennek a látszólagos ellentmondásnak különös magyarázata az, hogy minden folytatólagos üléskezés ellenére is, szerda éjjel még is volt legutolsó ülés. Az a legutolsó ülés, amit váratlanul a Manoilescuval kapcsolatban történt affér tett szükségessé.

Manoilescu kereskedelmi miniszter ugyanis a szerda délutáni kamarai szavazás következtében lemondott.

Napirenden a dicsőségt-mártoni Nitrogén-gyár megvétele szerepelt. Az erre vonatkozó javaslat Manoilescu miniszternek egyik legkedvesebb gyermeke volt, amellyért többször igen hevesen exponálta magát. A szavazásnál azonban valami egészen meglepő dolog történt. Az erdélyi képviselők megrohmozták a nitrogén-ügvet. Csak 84-en szavaztak a javaslat mellett, 66 szavazat ellene szólt. Kétharmados többség tehát nem volt s így a szavazást a házszabályok szerint meg kell ismételní. De mikor? Ugyancsak a házszabályok szerint ugyanis ugyanazon az ülésen kétszer szavazni ugyanazon törvényjavaslat fölött nem szabad. Már pedig folytatólagos üléskezésről van szó, amelynek befejezésével a parlament munkája lezáródik. A helyzet tehát mindenképpen úgy alakult, hogy Manoilescu javaslatának az őszre kell maradnia.

Maga Manoilescu volt az, aki a helyzet reménytelenségét a leghamarabb észrevette. Az erdélyi képviselők attakja legalább erre a nyárra elbukatta legkedvencebb javaslatát. Annyira elkecsereedett emiatt, hogy látható felindulással nyomban kirohant a parlamentből lakására hajtatótt és megírta a lemondó levelét, amit alig félóra múlva már ki is kézbesítettek Mironescu miniszterelnöknek.

Mironescu a kamarából hívta fel telefonon a megsértődött minisztert, közölte vele, hogy a lemondást nem fogadhatja el, ellenben tanácskozásra kéri Manoilescut, mert azt hiszi, hogy a dolog mégis megoldható valamilyen formában. Közel két óráig tartó tanácskozás volt

az ügyben a miniszterelnökségen. A tanácskozás eredménye aztán az lett, hogy a miniszterelnök kilenckor bezáratta a délutáni ülést s ugyanakkor kihirdette, hogy a szünet előtti utolsó, illetve legutolsó ülést éjjel tartják meg. Ezen a legutolsó ülésen aztán újra szavazás alá lehet bocsájtani Manoilescu javaslatát.

„A HAZA VÉDELME ÉRDEKÉBEN...”

Ilyen előzmények után a „legutolsó ülés” érdekessége magától értetődően csak a Manoilescu javaslata volt. A kormány ezuttal nagyon óvatosan fejlődött fel. Mindjárt az induló vita elején maga a hadügyminiszter emelkedett szólásra s rövid néhány soros indokolás után ezek-ként a szavakkal fordult a képviselők, főként az erélyiek felé:

— Uraim! A haza védelme érdekében

kérem önöket, hogy ezt a javaslatot szavazzák meg.

Condeescu tábornok kissé szinpadias megnyilatkozása a legteljesebb sikerrel járt. Az ellenzéki „kormányparti” csoport nyomban kapitulált. D. R. Joanitzescu, a Manoilescu elleni akció vezére és irányítója válaszolt a hadügyminiszternek. Csak ennyit mondott:

— Ha így áll a dolog, úgy nem harcolhatunk tovább...

Következett a szavazás, amelyen 125 a javaslat mellett szólt s csak 23 ellene.

Az eredményről Mironescu nyomban telefonon értesítette Manoilescut, aki erre természetesen kijelentete, hogy a lemondást tárgyalannak tekinti. Az affér tehát 12 óra alatt teljesen elsimult. Sem a lemondásról, sem a lemondás visszavonásáról nem adtak ki hivatalos jelentést.

Mi a Manoilescu elleni felvonulás hátttere

Az az affér, amely Manoilescut hirtelen lemondásra kényszerítette, bármilyen váratlanul is jött, mégsem volt egészen indokolatlan. Az utóbbi napokban ugyanis egyre inkább érezhető volt az, hogy a kormánypartból számosan élénk ellenérzéssel vannak Manoilescu ténykedésével szemben. Az ellenézők csoportja alakult, sőt nagyon gyorsan veszedelmes fronttá nőtte ki magát, ami a fejlemények mutatták. Most már csak az a kérdés, hogy a D. R. Joanitzescu vezetése alá tömörült rohamisták miért neheztelnek Manoilescuira?

A kérdésre az Epoca próbál rövid választ adni. Szerinte Manoilescu „üzletkedik”. Az utóbbi időben beterveztett javaslatának szinte mindegyikéből kilógott az üzleti lóláb. A dicsőségt-mártoni nitrogén-gyár megvétele körül is érezhető valami ilyesmi. A gyárat ugyanis már 1929-ben felajánlották egyszer a kormánynak.

Ekkor 510 milliót kértek a gyárért. Egy évvel később már, ugyanazon igazgató-

ság, 375 millióért ajánlotta föl a gyárat. Most viszont már csak 250 milliót kérnek érte, ami azt jelenti, hogy a gyár nagyon eladós Manoilescu szívességet tesz az igazgatóságának, ha a törvényt megszavaztatja.

A megvásárlásra szükséges összeg egy részét egyébként az Union de Banque Suisses adja kölcsön Romániának.

MANOILESCU ALLITÓLAG KITART A LEMONDÁS MELLETT.

Lapzártakor jelenti a Lupta: Csütörtökön délelőtti az uralkodó kihallgatásra kérte magához Manoilescut, aki hírek szerint sehogyan sem akarja visszavonni a lemondását. Az uralkodó közölte a miniszterrel, hogy a lemondást ő sem fogadja el.

Manoilescu után nyomban Mironescu jelent meg a király előtt. Politikai körökben úgy tudják, hogy Manoilescu még a király kívánságával szemben is kitarat a lemondás mellett.

Parlamentári bi-zottság a fekete-szeszesek ellen

an elkész a parlamenti hajtvadászok élén

Bukarest, április 2.

A feketeszés dzsungeljében ugylátszik most már végre egészen komoly és nagy tisztogatás kezdődik. Eltekintve attól, hogy ebben a pillanatban két ügyészség is foglalkozik feketeszészesek ügyeivel, a parlament közvetlen a bezárás előtt, egy olyan kezdeményező lépésre határozta el magát, amely az ország közvéleményének osztatlan tetszésével találkozik.

A parlament egy nagy vizsgálóbizottságot küldött ki, amelynek az a feladata, hogy a feketeszészes-komplekszum minden szálát kibogozza. Ez a bizottság négy albizottságra oszlik és Bukarest, Kolozsvár, Temesvár és Jasi székhellyel fog működni. A bizottság vezetője Man lelkész, képviselő.

A parlamentnek ez az elhatározó lépése annak az akciónak a következménye, hogy az erdélyi képviselők, mint annakidején megirtuk, hónapok óta követelik a kormánytól, hogy végre tisztítsa meg az országot a feketeszészesektől.

Tegnap a szenátus is nyolc szenátort delegált a parlamenti bizottság kiegészítésére, amely ma tartja első értekezletét ebben a kérdésben és ugyancsak ma fogja megállapítani az albizottságok feladatát és munkaprogramját.

FÉNYÉRZÉKENY KÖLTŐK

Iria: Márai Sándor

Páris, április 2.

Most már a közönség is megszokta, hogy a fotografusok minden esztendőben kiállításokat rendeznek, mint a festők és szobrászok. Ezeknek a fényképiállításoknak éppen úgy van sajtójuk, szakértő kritika, mint a képzőművészeti tárlatoknak. Egy-egy művészi fénykép ugyanannyiba kerül, ha a műgyűjtő meg akarja vásárolni, mint egy ismeretlen festőtehetség remekműve. Egyes felkapott fotografus-tehetségeket nemcsak a nagy lapok honorálnak már hosszú ideje sokkal gavallérosabban, mint legdrágább íromunkatársaik, hanem a műgyűjtők is. Nem telik bele sok idő, s a párisi Luxembourg-muzeum, mely a végleges halhatatlanságnak, a Louvre-nak előszobája, kénytelen lesz berendezni egy termet a legújabb művészet, a fényképezés számára is.

Mindezt nem mondom lekicsinyelő hangon, sem pedig elégedetlenül, hanem elbeszélő hangon. Végignémet Párisban a legmodernebb fotografusok legújabb kiállítását. Lehetnek vagy két tucatnyian, s ennek is csaknem fele magyar. S úgy vettem észre, hogy e nemzetközi versengésben a magyar anyag volt a különös. Landau Erzsinek, Bárdynak, Kertésznek néhány, nagyon szép képét láttam. Ennek a művészetnek, ha ugyan az, — ezt sem lekicsinyelő hangon mondom, csak bizonyítván, — tényleg abban van, hogy első látásra meggyőző a „valóság” eszközeivel. Oda megy le, szinte az epidermisz alá, ahová már csak nagyon finom műszerrel lehet eljutni, kézzel, ironnal és esettel soha. Megbízhatóan leválják az anyagban a konstrukcióit, (tehát nem ábrándozva, mint az expresszionisták), s megmutatja a szerkezetet, mint a rönkszerűt. Első plántásra rögtön, mindent elhiszek neki. Ha visszagondolok rá, bizonytalan leszek...

Mikor előttem a kiállításról, s szándéktalanul engedtem áthatni magamon, amint láttam, azzal a válogatással ahogy vizuális emlékeim engem, mondjuk, egy vonatból után, leszűrődni magamban az ember, megkísértem állást foglalni ezzel az művészettel szemben. Mert hogy művészet szeretne lenni ez az újfajta fotografálás, s célja nem a valóság ábrázolása, hanem a konstrukció, az életmögötti anyag felbontása, az tagadhatatlan. Valamilyen ellenkezést kellett magamban legyőzöm, mint ha olyan társaságból jönnék, ahol nagy szóbséggel már maudnem rábeszéltek valamire, — s mikor egyedül maradtam, magához kellett térnem. A művészi érveknek minden gazdagsága ez a különös bőség, ez a friss látás, a gép és az ember szemének ez a csodálatos összetanultsága! A családiaság, — nem, nem élethű! — hanem művészhű.

De csak addig.

*

Láttam tehát egy egyszerű fehér lovat, a mint valamilyen nehéz szekeret húz. Címe: „A munka” lehetne, — szerencsére nincsen semmiféle címe, mert ott még nem tartunk. Láttam két emberi lábat, meztelenül, bokán felül, a bűtykökkel és tyukszemekkel. Megrendítő. Valamivel életnagyságon felül. A gép már nemcsak kíváncsi, hanem bizonyos tudományos szakszerűséggel disznólkodik is, — a becsületes, kedves régi pornográf fotókat felváltja lassan egy komolyodó akt-művészet, amely a legnagyobb anatómiai intimitásokat tárja rendkívül meggyőző és tisztelet-gerjesztő szakszerűséggel elénk, klasszikus áhítattal a test iránt, ahogy ez ősdők óta a szepművészetek előjoga. De ami a görög művészek és mindenfajta művészek a forma és a vonal öröme volt, a harmónia boldogító tökélye, az a fotografus művészet szakszerű demonstráció. Egy-egy testrészt, például két meztelen lábat, amint egymás mellett hevernek, fáradtan az élet üzleteitől, oly tárgyilagosan mutat be az új fényképész, mint ha ő fedezte volna fel. Mintha soha előtte senki az emberi lábat ilyen könyörtelen fenségében nem mutatta volna be. Ebben a tárgyilagosságban van valami naiv. Nem ük közöm meg rajta, de nem is kábulok el tőle. Oly felfedező mozdulattal mutatják be az emberi testet, mint valami nudista színgépen: a nézőnek kedve lenne közbeszólni, hogy pardon, ez nagyon szép, de ezt már láttuk, pontosan így. Érdekes, de végre is... Láttam az Eiffel-tornyot felülől, egy autóbussz kerekét oldalról, egy kis hintalovat hátulról, s egy levelet két átlóról lefotografálva. Ez a változatossága a szempontoknak felidő, de meg is mosolyogtat. Láttam négy öntöttvas keletiszéket hátulról. Láttam egy női csipőt profilban, hogy úgy mondjam. Láttam két férfikezét, felhagyítva, amint az emberiség legnagyobb tragédiája felett tördelik ujjaikat, egy tragédia felett, amelynek elmondásához minden szó kevés. Látam egy magyar ismerősöm balprofilját, különös tekintettel fülszöveire, mintha az lenne a jellemzője mindennek, amit erről az emberről mondani lehet, hogy őszül a füle. Láttam a föld-latti vasút két sínét, melyek e beállításban egy precíz inga benyomását kéltették. Láttam öszi tájat beállítva kborított cukortartónak s villát és kést, oly kegyetlen precizitással, hogy a néző szájában összefutott a nyál, s halkan fogadkozni kezdett: „Soha többé nem eszem másval, mint Henckel-féle villával.” Ebben a tárgyilagosságban különben is van mindig valami ordító, plakátszerű. Rögtön meg akar győzni valamiről, felhagyítva és ordítva, — s ha figyel-

mesebben odanézel, el kell ismerned, hogy csakhogy meggyőződtél, legfőként, mert már amúgy is régen tudtad, amit itt ordít. A gép egyelőre boldog és örül, hogy lát, s vissza tudja adni, amint lát, összevissza ugrál, mint egy félvad, alulról felfelé és oldalról lefelé néz és örökli meg, az embernek kedve lenne odaszólni, hogy jól van, nő, nyugodj meg már. A lemosolygott régi fotografus persze unalmasan látta a világot, — szemtől szembe, enyhe hajlammal a stílizálásra, körülbelül úgy, mint egy felnőt. Ez a megfiatalodott fotografálás úgy látja, mint valaki, akinek szeméről lehullott a hályog, s nem bír betelni a látásképesség gyönyörűségével. Ezért olyan friss, amit ad, ezért olyan megkapó.

Ezért olyan erőszakolt, őszintétlen és nyakatekert. Ezek nem fotografusok többé, hanem költők. Fényérzékeny költők, akik szavak helyett különösen — látott valóság — elemeket kennek a papírra.

Többszörös gyilkost nevezett ki Hitler a nemzeti szociálisták berlini rohamcsapatának élére

A véresmult 1 Schultz miatt szakadás fenyegeti a német fascizmust

Berlin, április 2.

A szélsőséges jobboldali német nemzeti szociálista pártot, a demagóg Hitler híveinek politikai szervezetét a pártvezér diktatórikus intézkedése következtében a kettészakadás veszedelmébe fenyegeti. Hitler ugyanis nemrég a nemzeti szociálisták berlini rohamcsapatának vezetőjét elmozdította helyéről s utódjául olyan embert nevezett ki, akinek személyétől az egész német közönség véleménye a legmélyebb felháborodással és undorral fordul el.

Maguk a nemzeti szociálisták is nagy meglepetéssel vették tudomásul, hogy Hitler, a vezér

A fotografus körülbelül olyan viszonyban van a képzőművészettel, mint a fordító az íróval. Nem hiszem, hogy tévedek. A boldogtalan emberek válfajához tartozom, akinek sok dolga volt és sajnós, még ma is akad, fordítókkal. Talán megírom egyszer élményeimet e különös emberfajtaival: félek, hogy azt majd nem fordítják le. Hogy rövid legyek, minden fordító, kivétel alig akad, alkotó művészeknek érzi magát, aki annak a zavaros és hanyag, zagyva és alacsonyrendű produktumnak, mely az író műhelyét elhagyja, végre megadja az igazi, tökéletes, utólréhatatlan művészi foglalatot, — visszavonhatatlanul kifejezi azt, amint az író csak homályosan sejtett és dadogva körvonalazott. Egy ismerősöm írt tavasszal egy regényt. Három fordító kért opciót rá, különböző nyelvekre. Ismerősöm megadta az engedélyeket, a fordítók munkába kezdtek, elteltek egy év, az egyik fordító végzett a munkával, a regény meg is jelent idegen nyelven, a másik visszaadta a megbízást: hogy alaposabb tanulmányozás után nem lelkesíti a dolog, (mint egy színész a szerepet), a harmadik mélyen hallgat. Ismerősöm írt közben egy újabb fordító közölte vele, hogy „előbb át kell élnie könyvet, s az esztendő eltelté után érdeklődött a harmadik fordítónál, hogy mennyire haladt a munkájával? Felháborodott választ kapott. — A

a szöveget”, — (szó szerint) — s az nem megy olyan gyorsan, mint is gondol?... Ismerősöm szerényen közölte a fordítóval, hogy időközben megírt már egy újabb könyvet, a réglet el is felejtette, s egy esztendő a tált talán csak „át lehet élni” fordítás céljaira rongyos háromszázoldalt? A fordító rögtön megsértődött, s azóta egyáltalán nem felel.

Nem szeretem laikus írókban a psychoanalitikus műszavakat, de fordítókkal és fotografusokkal kapcsolatban ellenállhatatlanul kénytelen magam meghatározásnak az, amint az új lélekelemzés „verdrängung”-nak nevez. Az ember nem lesz ok nélküli fordító, vagy fotografus, ha már lesz, nincsen ok nélkül, ha az író az íróbunk s mindenfajta képzőművésznél fésztöbbnek érzi magát... Vannak emberek, akik ifjúk, vagy festenek, ahogy tudnak, vagy, egy régi világban, becsületesen lefotografálták meztelen kisgyermeküket és a mirtuszokszorú arakat. Költő akkor kezdett lenni a fotografus amikor egy zagyva korban elhallgattak a költők. Vannak emberek, akik verseket fotografálnak. Nagyon élvezem, amit csinálnak, csak sajnálkozom, hogy miért csinálják. Jobb lenne nekik írni azt a verset, mint fotografálni! S fordítóknak jobb szeretné, ha én fordítanám őket, mint, hogy ő fordít engem. Ezt megérttem. S néha irigylem is őket, mert a kényelmesebb részt feltétlenül ők választották.

Miklós herceg

Budapest, április hó 2

Miklós román herceg adjutánsa kíséretében kedden este fél nyolckor autójával Budapestre érkezett. Az előző vendég a román követségen szállott meg s egész nap a szerda délig nem is hagyta el a követségi épületét. Valószínűleg pihent a hosszú és megerőltető autótúra után. — Déli egy órakor aztán újra autóra ült s folytatta utját Bécs felé, ahol magánúgyei elintézésére pár napot fog tölteni Bécsből újra Budapestre tér vissza, ahol részt vesz a nemzetközi autóversenyen. Miklós herceg egyébként teljes inkognitóban érkezett most a magyar fővárosba s így hivatalosan senki sem vette tudomást érkezéséről.

Megnyit a Berlin-roma és a Nanking-berlini rendes repülőjárt

Berlin, április 2.

Ma-holnap semmi akadálya sincs már, hogy a vasúti személyközlekedést repülőjártatok váltsák fel. Különösen áll ez a nemzetközi szállításforgalomra. A repülőjártatok meglepően rövid idő alatt akkora távolságokat ölelnek fel, hogy az már szinte-szinte mesebe illik. És a repülőjártatok bevezetésében kétségkívül Németország ragadta magához a vezetést, azalatt az idő alatt, amíg a győztes nagyhatalmak a repülés technikáját főként harcászati téren fejlesztették tovább.

Szerdán újabb két nagyjelentőségű nemzetközi repülőjártat megnyitását ünnepelték a tempehohi repülőtéren.

Délután 5 óra két perckor szállott le sima és az előirányzott pontos időben a Berlin-roma rendszeresített közvetlen repülőjártat első gépe.

Üdvözlésére számos kisebb német gép szállt föl, úgy, hogy az ünnepélyes fogadás pillanatában egész repülőraj ereszkedett a földre. A személyszállító gépen érkezett olasz vendégeket berlini hivatalos hatóságok melegen, az összes gyűlt hatalmas tömeg pedig kitörő örömmel fogadta.

Ugyancsak szerdán indult el a Nanking-berlini járat első gépe Nankingból Berlin felé. A indulás pillanatát a berlini repülőtéren is megünnepítették, hiszen ez az újabb járat egyrészt világ leghosszabb rendszeres repülő útja, másrészt szinte teljes egészében német diadal. — Hosszu járaton ugyan, szerződés szerinti, kizárólag Junkers-gépek repülnek. Nankingtól, Peking, Mukdenen, Mandzsurián át egészen Kuck'ing, kínai p'óták vezet k a gépet, Irkucliban szovjetpilóták viszik tovább Moszkváig, ahol aztán a német Lufthansa veszi át a szolgálatot egészen Berlinig.

Ezzel egyidejűleg közlik, hogy a Lufthansa repülőgépjárat áll fel, kizárólagosan a kínai kormány használatára. A vállalkozást a német Lufthansa és a kínai kormány együttesen finanszírozzák. Mégis van tehát valami hasznos az emberiségnek abból, hogy a leszerelt Németországot ellenfelei a hatalmas német energiatömeg békés irányu felhasználására kényszerítik.

Minden fájdalmat, rheumát, ideofájást, zsábat, ismételt, fogfájást, miérént, izületgyulladásokat, mirigydaganatokat, gyulladásoos folyamatokat megszüntetnek a „Radogen védőgyű” valódi radium-kompresszek. Kompresszek ára 450 — 1800 lej. Krafft & Herberth, Brassó.

UNAMUNOT, a világhírű spanyol író — letartóztatták

Azt hirdette, hogy el kell üzni az uralkodót

Madrid, április 2.

A spanyol fővárosban izgalmas szenzációt keltett a monarchista kormány és a köztársasági párt legújabb összecsapása, amelynek ezuttal

Unamuno, a világhírű spanyol regényíró esett áldozatul.

Unamuno legutóbb előadást tartott és igen előkelő közönsége előtt azt fejtette ki, hogy a szeptemberi véres események és a legutolsó köztársasági felkelés végleg elidegenítette Alfonz királyt a spanyol néptől. Alfonz nem veszi észre, hogy kormányának és bizalmas híveinek segítségével

már hosszú hónapok óta ússa trónjának

Az angol és olasz követeket is megölte a nikaraguai földrengés

Ujabb jelentések a borzalmas pusztulásról

Newyork, április 9.

A nikaraguai földrengéskatasztrófáról érkező újabb jelentések megállapítják, hogy Managua pusztulása borzalmaiban a japáni földrengés rémségeit is messze túlhaladja.

A földrengésben elpusztult Amerika managuai követségének épülete, az olasz konzulátus és az angol követség.

A romok a'ól már ki is emelték az olasz és az angol követ holttestét.

A pusztító tüzvész szinte 48 óráig tombolt után, szerdán délnél végre sikerült megfékezni. Ez az eredmény azonban már nem sokat jelentett a szerencsétlen város sorsában, mert szerdán ismét hatalmas földlökések rázták meg a vidéket és újabb pusztításokat okoztak.

A jelentések szerint a halottak száma sokkal nagyobb, mint ahogyan azt a katasztrófa első pillanatában megítélték.

Eddig 2500 ember holttestét szabadították ki a rombadőlt épületek törmelékei alól.

Több ezerre rug azoknak a száma is, akik hajlék nélkül maradtak. Ezek a szerencsétlenek a tengerparton ülték tanyát. Managua lakóinak helyzetét az a körülmény teszi elvés-

a párt egyik legsötétebb figuráját, Schulzot bizta meg a berlini rohamcsapat parancsnokságával.

Schultz a forradalmi időköt követő zűrzavarokban, a német reakció politikai gyilkosságokban gazdag tobzódása korszakában

több vérbíróági ítélet meghozásában és végrehajtásában vett tevékeny részt.

A német nemzeti szociálista párt főzannabb elemei most elhatározták, hogy mennyiben Hitler a véres multu Schulzot el nem távolítja a berlini rohamcsapat éléről. tömegesen lépnek ki a pártból és külön szervezetet alakítanak.

és a Bourbon-dinasztiának a sírját.

Politikájával szemben a spanyol népnek csak egyetlen kötelessége lehet: eltávolítani az uralkodót és kiküldeni a köztársaságot!

Unamunót a rendkívül sokimondó előadás után letartóztatták és fogságba vetették.

Fudvalevő, hogy a világhírű regényíró ezelőtt évekig élt száműzetésben Párisban és csak a fitaláság sürgető kérésére tért nemrég vissza hazájába.

Unamuno letartóztatásával egyidejűleg több spanyol arisztokrata hölgy, Viktoria hercegnő vezetésével, egycsületet alakított a monarchia megvédésére.

hetelenné, hogy a vízművek rombadőlésével és a vezetékek megrongálódásával a város ivóvíz nélkül maradt és a hatóságok élelmiszer, orvos és gyógyszer hiányában járványos betegségek kitérésétől tartanak.

Nikaragua kormánya mindent elkövet, hogy a mentési munkálatokat eredményesen vezethesse, idegen segítség nélkül azonban nem boldogul. A szerencsétlen város lakóinak első sorban Amerika nyújtott segítséget. Panamából 30 polgári és katonai repülőgép érkezett szerdán Managuába, orvosokat és kötszereket szállítva a földrengés katasztrófa sebesültjeinek ápolására.

A managuai földrengéskatasztrófa a borzalmas kártól és pusztítástól Amerikának egy régebbi nagyszabású tervét is valószínűleg megakadályozta a megvalósításban. Tervezték ugyan, hogy a Panama-csatornával párhuzamosan új csatornát építenek, amely Nikaragua területét szelne keresztül és újabb átjárót létesítene az Atlanti és a Csendes Óceán között. — Valószínű, hogy ezt a nagyszabású tervet fel kell adni, mert Nikaragua egész területében vulkánikus földrengéses terület és egy megismétlődő földrengés rombadönthetné az új csatorna összes építkezéseit.

Egész Németországban folyik a kommunista propaganda gócpontjainak leleplezése

Felfedezték a breslaui bombagyárat és a thüringiai municióraktárakat

Berlin, április hó 2

A német birodalom területén két nap ta szakadatlanul folyik a vizsgálat a kommunista agitáció főszékhelyeinek leleplezésére. A rajtaütésszerű házkutatások már eddig is megdöbbentő eredményekkel jártak.

Breslauban titokzatos kommunista bombagyárat lelepleztek le. Thüringia-ban pedig jól felszerelt fegyver és munició raktárt találtak a kommunista mozgalom vezetőinek pincéiben.

A házkutatások és kihallgatások eredményeképpen a kommunista mozgalom embereit őrizetbe vették s eddig 30 kommunista pártvezért tartóztattak le.

A kommunistaellenes nyomozást irányító vizsgálóbíró kijelentése szerint a házkutatásokat az egész német birodalom területén folytatják, hogy az egész országot behálózó propaganda szervezést és munkásságát leleplezzék és szétrobbantsák.

Ujabb bankráta le szállítás következnek?

Bukarest április 2.

A Banca Nationala egyszerűségi kamatlábszállítása a gazdasági élet minden vonalán kedvező fogadtatásra talált. A Banca Nationala kamatlábszállítását hivatalos helyen következőképpen kommentálják:

A kamatlábszállítás azért következett be, mert egyrészt az új kölcsön következőben nagymennyiségű deviza jön be az országba, másfelől pedig rövidesen megkezdődik az intenzívebb tavaszi export, amikor újabb devizamennyiségek fognak befolyjni. Ebből azt a következtetést vonják le, hogy a Banca Nationala és általában az ország pénzügyi helyzete úgy

fog alakulni, hogy újabb bankrátaleszállítás következhetik.

Itt említjük meg, hogy a kormány *Mimya*, a Banca Nationala eltávozott igazgatója helyébe *Mihai Paleologut*, az igazságügyminisztérium vezértitkárát nevezte ki.

A kinevezéssel kapcsolatosan *Jorga* professzor cikket írt lapjában, amelyben ezt a kinevezést igen jelentős eseménynek tünteti fel. Ezzel a kinevezéssel — állapítja meg *Jorga* — a Banca Nationala gazdaságpolitikájának új fázisa következik, mert a nemzeti paraztpárti többségre jutott a liberálisokkal szemben a Banca Nationala vezetőségében.

Franciaország is csatlakozni akar a német-osztrák vámszövetséghez, hogy elhensúlyozza, vagy — megfojtsa a nagy pártfogásbau

London, április 2.

A német-osztrák vámszövetségi egyezmény körüli diplomáciai harcral kapcsolatban a Daily Telegraph szenzációs értesülést közöl párisi munkatársától.

A lap úgy tudja, hogy a Quai d'Orsay-n elhatározták, miszerint

Briand Gensben lépéseket fog tenni abban az irányban, hogy a német-osztrák vámszövetséghez Franciaország és a vele azonos politikát követő többi európai állam is csatlakozzék s ezáltal elbegye a német kezdeményezés politikai élet.

A Daily Telegraph munkatársa szerint

ugyanis Párisban egyre kevesebb azoknak a száma, akik a német-osztrák vámszövetséget a békeszerződéseket ellenében levőnek tekintik, másrészt nagy mértékben befolyásolja a francia politikai köröknek az állásfoglalását az a körülmény, hogy Olaszország minden valószínűség szerint ugyis belép a vámszövetségbe, csak hogy el ne veszítse a német-osztrák piacot.

Amennyiben erre a tömeges csatlakozásra sor kerül, akkor — mondja a nagy angol lap — a német-osztrák vámszövetség egyezmény valóban az első gyakorlati lépés lesz Páneurópa felé.

Eladatlan számra jött ki a Mentősorsjáték egymillió nyereménye

Április 7-én megismétlik a húzást

Kolozsvár, április 2.

Izgalmas érdeklődés mellett tartotta meg tegnap főhúzását a kolozsvári mentőegyesület sorsjegybizottsága. Az egymillió lejes nyeremény felcsigázta az emberek várakozását és legalább is a kolozsvári sorsjegytulajdonosok csaknem mind ott akartak lenni a nagy szerencse megkísérlésénél.

Este hét órakor Pordea közjegyző, Filipescu vezetőügyész, Konrádi Dániel, a mentőegyesület igazgatója és Tatar egyetemi tanár megjelentek a teremben, amelyben a számokat tartalmazó fahenger volt elhelyezve és kezdetét vette a húzás. Kisleányok húzzák a számokat. A közönséget a 150 és 300 lejes nyeremény nem érdeklik, mindenki a főnyereményt lesi.

Végre bejelenti az elnök:

— Hölgyeim és uraim, most húzzuk ki az egymilliót.

— Most egy kisfiu, Dolha Janika húz. — Óvatosan emel ki egy számot és ekkor a melléte álló megbízott hangosan kiáltja:

— 30024! Mindenki a sorsjegyet nézi, de — nemsokára megállapítják, hogy ezt a számot senki nem is nyrhette meg, mert ez a számú sorsjegy eladatlan maradt.

A bizottság ezekután úgy határozott, hogy az egymillió nyeremény kihúzását megismétli, még pedig április 7-én.

A többi nyeremények a következő számokat szerencsétlítették:

- 150 lejt nyertek: 85133, 30942, 48104, 103055, 73410, 9275, 967, 96364, 31278, 128598, 146579, 151606, 87755, 110723, 127749, 78073, 97473, 19788, 112283, 3565, 21210, 142144, 5923, 8464, 103236, 145379, 118014, 70057, 27459, 54187, 18633, 68476, 77548, 147958, 11545, 4531, 563767, 39817, 115010, 38484, 104079, 37837, 74916, 46273, 48532, 104303, 85169, 27863, 67619, 8014, 108319, 9296, 115440, 133651, 137775, 35165, 80393, 96266, 124123, 4172, 127349, 84771, 89749, 147554, 133920, 61354, 22953, 07207, 62910, 112538, 80148, 5428, 97657, 64847, 146400, 75988, 102696, 1569, 4116, 12096, 129345, 138361, 120268, 67829, 135704, 53229, 147408, 131051, 311157, 86395, 61854.

Láthatatlanok

és mégis megszámlálhatatlan mennyiségben vannak baktériumok mindenhol, melyek a szája és torkába jutnak és egészségét fenyegetik. Védekeznek ellenük

Panflavin pasztillákkal. Biztosan megvédik a fertőzéstől és meghűléstől.

70846, 107767, 94300, 142286, 46347, 43963, 140588, 132195, 66109.

300 lejt nyertek: 28463, 84761, 64529, 57699, 70568, 123738, 74731, 96309, 55462, 98822, 8818, 63779, 7271, 86641, 143745, 131542, 40293, 31004, 23882, 38819, 43343, 69258, 43275, 13604, 111100, 137696, 142304, 101688, 12773, 115858, 46341, 22419, 90633, 118544, 79312, 69321, 90692, 23440, 9139, 64820, 62210, 85816, 144793, 34017, 65258, 71952, 38489, 100786, 94070, 131263, 65377, 114468, 129459, 126077, 119226, 123433, 2534, 21256, 61172, 74737, 5545, 525, 146228, 132668, 107101, 44089, 89175, 76812, 73532, 41906, 11085, 34206, 41510, 124589, 117823, 52674, 12572, 6367, 117847, 24940, 47548, 111993, 142153, 120373, 4637, 70566, 82157, 87429, 38933, 79243, 135822, 78857, 82491, 35985, 55644, 85480, 146242, 98808, 45982, 31006.

25.000 lejt nyert: 88175.
250 lejt nyertek: 82878, 44021, 44084, 94903, 106828, 17179, 87734, 52232, 25488, 39162.

10.000 lejt nyertek: 63873, 149391, 9584, 109325, 23281, 82742.

A huszonötezer lejt Nemes Ilona kolozsvári lány.

E szelvény beküldőjének

mindkét Pond's krémből, a nemzetközi arisztokrácia e kedvelt szelvényéből, próbatust küldünk.

POND'S

T. Zaharia & Cornătescu uraknak, 181, Str. Popa Nan, București.

Mellékelik portoköltségek fedezésére 5 lejt bélyegekben és kérem szíveskedjenek címre két, egy hétre elegendő Pond's krémet tartalmazó próbatust küldeni.

Név: .....
Cím: .....

Erdélyi nagyváradi szinigazgató négy hét óta nem fizetett gázsit

Züllés után a nagyváradi színház

Nagyvárad, április 2.

Minden jel arra mutat, hogy a nagyváradi magyar színház sorsa beteljesedett és a társulat a régi jobb időkben eleven színház életéről híres városban néhány napon belül biztosan szétzüllik.

Erdélyi Miklós szinigazgató színészeinek már négy hét óta nem fizetett. Primadonnája 18.000 lejes gázsijából összesen 500 lejt fizetett ki, 21.000 lejjel tartozik a társulat szubrettjének is. — Többi színészei ebben a hónapban 3—400 a kórus tagjai pedig 200 lejt kaptak összesen.

Egyéb baklövésai mellett Erdélyi igazgató azt a megmondhatatlanságot is elkövette, hogy

az előadott darabokért járó jogdíjakat nem fizette rendesen.

Nem szerezte meg a Csodabár című operettnek az engedélyt sem s így történt, hogy a darab tegnap estére hirdettet előadását a bukaresti színház ügynökség távirati uton tiltatta le. A kitudni darabot tehát le kellett venni a műsorról és másik darabot kellett hirtelenjében előrántani.

Ennek előadására azonban összesen 10 ember váltott jegyet, úgy, hogy az elő-

adást nem is tarthatták meg a sivár részvétlenség miatt.

A társulat belső rendje is teljesen felbomlott. Két hét óta már a próbákat sem írják ki s elképzelhető, hogy ilyen anarchisztikus körülmények között, amikor a társulati fegyelemnek már nyomai sincsenek, milyen előadásokkal szórakoztatta Erdélyi igazgató a nagyváradi közönséget.

A nagyváradi szinpartoló egyesület, amely maga is nagy nehézségek között alakult meg annak idején, végre megmozdult, hogy tragikus helyzetben segítségére siessen a tragikusan lezüllött társulatnak.

Ma délután a szinpartoló egyesület vezetősége ülést tart és megkísérel rendet teremteni a nagyváradi színház anarchiájában.

Módot keresnek arra is, hogy Erdélyi Miklós igazgatót, aki teljesen alkalmatlannak bizonyult a színház ügyeinek vezetésére, megfossszák igazgatói állásától és a társulat ügyeit más vezetéssel, esetleg konzorcionális alapon emeljék ki ebből a tragikus és szegényteljes állapotból.

Szerelmi háromszög vagy raffinált bünszöveikezet?

Válóper, amely három évi legyhízzal ér véget

London, április 2.

Szenzációs pör ért véget a londoni Old Bailey fogházban. Egy válópérből kifolyólag háromévi fegyházra ítélték egy férfit, amire alig van példa a jud katurában. A szokatlanul kemény büntetést hamis eskü miatt kapta, mely eskünek igen különös és szövevényes előzményei vannak. Egy Henry Grayson nevű ügynök válóper indított felesége ellen és a válóper folyamán esküvel állította, hogy

sikerült neki a 74 éves dúsgazdag Guy Sebright bárót tettenérnie a feleségével, amikor egy nap váratlanul jött haza.

A bíróság kétségkívül kimondotta volna a válást és pedig az asszony hibájából, ha az ügyész nem vetette volna ellen, hogy Grayson egész tanuvallomása a hazugság benyomását kelti. Ugyanakkor kérte az eljárás megindítását Grayson ellen, hamis eskü miatt.

A válóper erre szüneteltették és a bünvádi eljárást megindították.

Grayson tanuvallomásában elmondotta, hogy felesége egy napon azzal a közléssel lepte meg őt, hogy egy gazdag vidéki nagybácsija meglátogat a. Azt sem titkolta, hogy ez a nagybácsi, aki 74 éves, szerelmes belé és azt akarja, hogy hagyja el a férjét és költözzön külön lakásba, amelyet fényűzően fog majd berendezni neki.

Az asszony kijelentette az urának, hogy eszé ágában nincs házasságtörést elkövetni, de lát-szatra el fogja fogadni a nagybácsi ajánlatát. A fényűzően berendezett lakás gyönyöreiben azután a férj is részesülhet, sőt, oda is költözhet, csak mindig el kell bujni, ha a nagybácsi jön. Egy napon azonban Grayson váratlanul jött haza és mivel nem volt aprópenze, hogy a taxisoftört kifizesse, be akart menni a felesége szobájába. Az ajtó zárva volt, mire a soffőr segítségével feltörte és hallatlan megdöbbenésére, feleségét együtt találta az agastánnal, még pedig olyan körülmények között, amelyek nem hagytak fenn semmi kétséget.

A férfi, mint Sebright báró mutatkozott be.

Grayson azonnal az ügyvédjéhez rohant és beadatta vele a válókeresetet.

Legalább is így mondja ő. A rendőrség azonban egészen mást állapított meg. A soffőrt a legszorgalmasabb kutatás ellenére sem sikerült megtalálni. Az egyetlen tanu, aki Grayson állításának igazságát igazolhatta volna, nem volt fellelhető. Ezzel szemben kiderült, hogy

Grayson több ízben kísérletet tett arra, hogy megsértett becsülete alapján megszarolja az öreg bárót.

A további nyomozás még azt is valószínűvé tette, hogy Grayson és felesége tulajdonképpen összejátszott, még pedig azért, hogy a bárót kiforgassák vagyonaiból. Mrs. Grayson kihallgatása alkalmával beismerte, hogy csaknem napokint találkozott a báróval, de határozottan azt állítja, hogy férje erről nem tudott. A báró viszont azt mondja, hogy

csupán plátói érzelmekkel viseltetett a fiatal-asszony iránt és hogy Grayson egész vallomása hazugság.

Az esküdtek is ilyen értelemben döntöttek, Grayson hamis tanuvallomás és eskü miatt három évi fegyházra ítélték, mert súlyosbíttó körülménynek vették azt, hogy anyagi előnyöket szerzett magának a felesége és az öreg báró közti ismeretségből. Amikor az ítéletet kihirdették, Graysonné ajultan rogyott össze és úgy kellett őt felocsolni.

A dohányárusítás új rendje

Bukarest, április 2.

A Dohányjövődék igazgatósága egy új tervet dolgozik, mely szerint a dohányárusítást megynként pályázat útján fogják egyedárusítóknak kiadni. A szerződések 15 évi időtartamra fogják megkötni az egyedárusítókkal. Az erre vonatkozó statutum most készül. Az új rendszerű árusítás jövő év január 1-ével fogja kezdetét venni.

REGÉNY * IRTA MIKES IMRE *

(Minden jog fenntartva.)

(46-ik közlemény)

— Ecetes rongyot!
— Meg kine nyomkodni a hasát.
— Főzz ki, lelkem, egy kis vereshajmát kávéban.
Mégfogják a két lábánál, fejjel lefelé lógatják. Hanyattfektetik, leszoritják és jól összedömpöckölik a hasát, megpaskolják az oldalait. Egyik tejet önt a szájába, a másik folyadékot az öreg, mint a gödény. Olthatatlan szomjúság kínozza.

Forgatják, rázzák, csapkodják, lódtítják, holott minden mozdulat égető kínokat okoz neki s ordításai megcsuklettek a falakat.

Végül felbuggyan belőle a teméntelen ital és étel, amivel megtöltötte saját magát s amivel megtöltötték.

Megenyhül, de a fájdalomak azért tovább is mardossák. Veséje-mája csunagörös, belei lángokban, a sok pipától meggyöngyült szive pihenni szeretne és fel-fel mondja a szolgálatot.

Látja, hogy karajban állják körül az emberek s már ebből is tudja, hogy nagy baj van.

— Döglöm mán?
— Ne filjen, Pataki bácsi... elmulik reggelre...

— Minek szíjja tele magát a permetes hordóból?
— Én?

— Kend bizony.
Az öreg nem ér rá gondolkozni, emlékezni. Előfordulhatott, hogy sokat vett be a nagyvendéglőben és ittasságában eltévesztette a csapot.

— Lehet... tivedisből...
Végtelen szenvedéseiből kicsit megenyhülten, de még most is reszketve, izzadva, kinlódva, a menyét keresi az emberek között.

Az özvegy ül kisfia mellett, ringatja, hadd szunnyadjon el az árvája. Szeméből potyognak a könnyek.

Nem mintha sajnálná az öregot.
Csak éppen sirásban olvad föl a nagy megrázkódtatás. S kicsit utálkozik az egészségtől. Egészséges, egyszerű ösztönvilága számára természetellenes a szerep, melyben a Zsuzsa és a Rozi orvos-ságával kell emberi életet elintézni.

XII.
Nem is pitymallott még, amikor két legénykét szekérről átküldötték Czibeházára a doktorért.

Pál István nem volt otthon. Hat falu tartozott a körzetébe, gyalázatos lábón állott a közegészségügy. Ilyenkor télen, ha a lehetetlen utakon elvergődött egyik községbe, napokig tartott, amíg előkerítették. Ha szerencsétlenség fordult elő, a körorvost a halottkém helyettesítette, akinek meglehetősen tekintélye volt Nagykompon. Talán nagyobb, mint magának az orvosnak. Mert igaz ugyan, hogy segíteni nem igen segített, de viszont ezt a semmit meglehetősen könnyűállással cselekedte. Tapogatott, kopogtatott, simított, csóválta a fejét, hümmögött. Igaza volt akkor is, ha a beteg felgyógyult s akkor is, ha meghalt. Különösen az utóbbi esetben.

Sosem szokott határozott véleményt kockáztatni. Csak akkor, amikor a szerencsétlen atyafiúnak már leesett az álla.
— E' bion kámpe!

Ez úgy hangzott, olyan végérvényesen és csalahatatlannal, mintha maga a kinyilatkoztatás vagy a végítélet következett volna be. Sosem tévedett s így a tu-lásába vetett hit mindinkább megerősödött.

Ezzel szemben a doktor tudománya többiben csődöt mondott. Nemrégiben is az öreg Takácsnak azt mondta, hogy csak gégehurutja van, hamarosan felépül. Erre másodnapra elpatkolt lraja a sok drága orvosságot s nem segít.

Izenetet hagytak hátra a számára, hogy amint teheti, jöjjen.

A bába alkalmazkodott a helyzethez. Odaiült az öreg Pataki életének a kormányrudja mellé és dirigált.

Eleinte úgy tervezte, hogy hetenkint porciózza a medicinát s közben kétszer is kihívhatja a doktort. De ha a körorvos nem jöhet, annál jobb. Az öreg már maga is azt vallja, hogy részegségében belevitt a permetes hordóba. Haladjon hát gyorsabban a dolog.

Két nappal az első roham után ismét rosszul lett a beteg. Váratlanul jöttek a görcsök, reggeli után, amit Takácsné adott a betegnek. A fiatal özvegy nem birta tovább az ápolását, ragaszkodott hozzá, hogy a jóságos Rozi fáradjon át, vegye gondjaiba az apóst.

Rettenetesen összeomlott az öreg, lát-szott, hogy nem huzza sokáig. Kinjai között ő maga is érezte, hogy elszállani készül belőle az élet, papért kiáltozott: ám-bár paráznasági hajlamaitól eltekintve nem lehetett több büne, mint mindközön-ségesen egyéb embereknek, mégis magasabb bünhődésnek, a pokol előjátékának tekintette szenvedéseit. Szabadulni akart a halálos vétek állapotából, feloldoztatni, hogy ne kárhozzék el bűnös lelke és megnyugvást találjon a tulvilágon.

Magas hó fedte az utakat. Három szánkót is elindítottak, az elsőt Avarkára a plébánosért, mert katolikus hiten volt az öreg. Ha ugyan hitnek lehet nevezni az ő hitét, mely évtizedeken át se templomot, se papot, se bűnbánatot nem ismert. A másik kettőt Czibeházára és Szentmártonba. Ha az egyik orvos nem lenne otthon, jöjjen a másik.

A plébános érkezett meg legelőbb. Délután négykor. Már sötétedett.

Az öreg ott feküdt felkötött állal, megmerevedetten a ravatalon.

Tele volt a ház férfiakkal, asszonyokkal. Legtöbben ott szorongtak a menyecske körül, aki elaléltan, vértelenül, sápadtan, megtörve, gyűlöleten nyöszörgött a támogató harok között. Olyan nagy volt a szívfájdalma, olyan elgyötört és erőtlén, hogy az emberekben felébredt a gyanu, talán igazsága volt az öregnek, mégse lehetett idegen az apóstól. A saját urának halála nem törte meg ennyire, ámbar fiatal házások voltak s kis gyermek maradt az elköltözött után.

A segédjegyző is ott volt, hideg érdeklődéssel figyelte a gyászház kavargását.
— Késve érkezett, Főtisztelendő Ur...

A pap kemény meggyőződésű lelkipásztor volt, akiben a szertartások és szentségek iránti tiszteletet acélerős fanatizmussá érlelték a szakadatlan teológiai tanulmányok és a környékbeli református lelkészekkel vívott csatározásai.

Rövid kivonat a tartalomjegyzékből:
A házasság formai alakulásai — Félelem a házasságtól — A feleség felszabadítása — Megfiatalítás — Az elveszített szabadság — Szabad házasság és nem szabad szerelem — Vanak-e boldog házasságok — Lelki szerelem — Normális szexualitás — A szerelmi készség elvesztése — Fehér házasság — A szerelmi párválasztás képessége — A szerelem kikristályosodása — Csalódott szerelmesek házassága — Intellektuális megfontolások alapján történt házasság — A boldog szerelem: értelem, szenvedély és lelki-ség — Általános gyónás a házasság előtt — A házasság összeomlása titok követ-keztében — Az ember legbensőbb lelkisé-gének titkai — Meddig mehet az őszin-teség házastársak között — Normális és

kóros féltékenység — Homoszexualitás és féltékenység — A házibarát — Küzdelem a szerelemért — Házasság kölcsönös szabadságzáradékkal — A házassági négyesség képtelenség — A házasság előtti és alatti szabadság kételi fegyver — A gyermekprobléma — A monogámia a kultürember ideális célja — A flört — Öregedő házasságok veszedelme — Há-zasság hűség nélkül — A szabadság összekötőkapocs, míg a kényszer szétrom-bolja a házasságot — A nemek teljes egyenjogúsága — Az élettárs személyi kü-lönvalóságának tiszteletben tartása — A szép kiállítás 144 oldalas mű ára 102 lej.

Főlerakat Románia részére:
Brassói Lapok Könyvosztálya.

Két hét alatt 7000 példány fogyott el Budapesten ebből a könyvből!

A modern házasság

Irta: Dr. Wilhelm Stekel tanár. Fordította és jegyzetekkel ellátta: Dr. Gartner Pál.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

5000 példányban megjelent.

Rideg ellentét változtatta el Becsy Pál-tól is, akivel régebben súlyosan összekü-lönbözött, mert két katolikus halottat a hátramaradtok felkérésére eltemetett. Éles levélváltás zajlott le közöttük, ami odáig fejlődött, hogy Nagykomp néhány katolikus családjának gyermekei egy-általában nem részesültek vallásoktatás-ban.

— Mikor halt meg?
Egy órával ezelőtt.

A plébános körülézett a gyászolók tömegén, felemelte a kezét és hangosan kérdezte:

— Orvosért küldtek kendtek?
Bodó Gerő felesége felelt:

— Már harmadnapja átszalasztotta a szekeret szegény testvirem Czibére... de a doktor ur nem vót otthon. Ma meg két kocsu...

A pap közbeavágott:
— Orvosért hát küldtek?... De a lélek üdve nem jutott eszükbe?... Azzal nem számoltak, hogy az örök elkárkozás veszélyének tesszik ki!

Senki sem felelt.
— Egy órával ezelőtt?... Akkor még nem biztos, hogy halott. Talán még megmenthető a lelke, ha feladjuk a szentséget...

A halottkém, aki már kinyilatkoztatta a maga döntő „E' bion meghótt!”-ját, úgy érezte, mintha a plébános kételkedése az ő hivatalos és tudósi tekintélyét sér-tené. Mi az, hogy nem biztos? De még menny-e biztos. Fel nem támad már az öreg Pataki, hacsak a feléges Atyaur-isten meg nem könyörül rajta s belé nem leheli mégegyeszer a lelket, mely oly bor-zalmas szenvedések után távozott belőle. De ez nem valószínű. Jauris lányán kívül nem is adódott rá példa a világ teremtése óta.

— Meghótt a szegény már viglegesen, Főtisztelendő Ur...

— Nem tudhatja azt maga biztosan, kedves barátom...

A borbély elsápadt.
Már hogy ő nem tudhatja azt biz-tosan?

— Ó, a vizsgázott halottkém?
Erre válaszul becsület dolga.

— Olyan biztos ez, Főtisztelendő Ur, minthogy én állok itt s nem a déd-apám...

A pap csak most eszmél arra, hogy ez vitatkozik vele. Körülmez s látja, hogy mindenki feszülten várja, mi kö-vetkezik. Az arcokról tisztán leolvasható a csodálkozás afölött, hogy elhunyt-nak akarja a szentséget feladni. Sőt né-hány piláintásban megbotránkozás fej-ződik ki, mintha tiltakoznának az ellen, hogy egy halott kapjon olyan javakat, melyek kizárólag élőket illetnek meg.

A dolog azonban sietős. ha nem akarja azt, hogy egy talán megmenthető lelket az elkárkozás veszélyének tegyen ki. Odalép tehát a ravatalhoz és olajjal meg-keni a halott homlokát. Halkan néhány mondatot mormol. A segédjegyző megér-ti az első szavakat:

— Si vivis...
— Ha élisz...

Azután a borbélyhoz fordul.
— Maga a halottkém?

A feleletben nem kis adag önérzet rej-tetik.
— Én vónik...

— S azt mondja, biztosan meghalt?
— Akár a fejemet tennem rá...

— Nos, akkor megtanítom magát vala-mire: arra, hogy a halál első órái nem jelentenek egyebet, csak a betegség folytatását...

A borbély előrelép. A vita megvívásá-nak minden dicsősége és veszélye reá hármlik.

Október elsejétől drágul a telefon

Bukarest, április 2.
Ma kérdést intéztünk a Morgan-telefontársasághoz, hogy mikor léptetik életbe az új, felemelt telefonarífkát. A Morgan igazgatóságától azt a választ kaptuk, hogy legfeljebb csak október elsejével léptetik életbe az új tarifát.

Mai történet

— Látod azt a kisfiut?
— Látom. Mi van vele?
— Azt a gyereket két évvel ezelőtt egy dugszadag gyermektelen házaspár örökbe fogadta.
— Na és?
— A házaspár azóta teljesen tönkre-ment. Ez a kisfiu így utólag jött rá, hogy ő is szerelemből lett gyerek.

Bérbeadják a buka-resti városi üzemeket

Bukarest, április 2.
A bukaresti primaria egy milliárd öt-száz millió lej évi bérért ötven eszten-dőre bére akarja adni a bukaresti vá-rosi üzemeket.
A tárgyalásokat Dobrescu főpolgármester vezeti és azok igen előrehaladott stádiumban vannak.

Szatmári Hortenzia nem szereti a magyarokat

Bukarest, április 2.
Bukarest városi tanácsának mai ülésén a munkanélküliek újabb munkalehe-tőségeiről volt szó. A vita során Bukarest városi tanácsának egyetlen női tag-ja, Szatmári Hortenzia, a munkanélküli bizottság elnöke, éles hangú szónoklatot tartott, hogy a városi közmunkáknál ma-gyarokat és oroszokat ne alkalmazzanak mindaddig, amíg román munkanélküliek jelentkeznek.
Szatmári Hortenzia leánya a híre Szatmári festőművésznek, aki még élet alkonyán büszkén vallotta magyar származását.

Ilyen furcsa virág ez a Hortenzia.

Lemondott a posta vezérigazgatója?

Bukarest, április 2.
Egyik fővárosi lap szerint a posta ve-zérigazgatója, Plautius Andronescu lemondott állásáról és helyébe I. Pitulescut nevezik ki a posta vezérigazgatójává.

BUTOR DUMPING
A
BRASSÓI
DIACON

Tele háló exotikus fából, sziami, kanadai, berkenye, rózsavodiré, topolyagütkér:
Lei 29.800

Modern dió ebédlő, fényezett gyökér és rózsá intarziával:
Lei 29.800

Kubista ülőgarnitúrák Marhabőrgarnitúrák:
Lei 29.800

MODERN KISBUTOROK

SZÉKELY ÉS RÉTI

BUTORGYÁR R. T., BRASSÓ
Csak Husvéig!

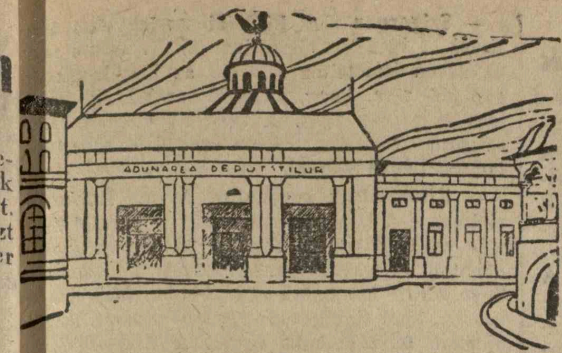
1931. május 9-25. Sz. 1240.

Általános és nemzetközi mintavásár

Nyugateurópa legfontosabb piaca — amelyet az egész világ látogat meg. — Lényeges menedékedvezmények a vasútvonalakon, mindazon kereskedők és iparosok részére, akik vásárigazolvány birtokában vannak.

PÁRIZSI MINTAVÁSÁR

4 B. L.

Amikor teljes üzemben van a parlamenti gyorstalpaló gép

Bukarest, április 2.

Estefelé még a leghidegverőbb képviselőt is elkapta valami lázas, türelmetlen izgalom. De ez nem is volt csoda, hiszen reggel tíz óta egyfolytában működött a szavazógép. Ilyen jelenetek még a legöregebb parlamenti rókák sem tudtak vissza-mlékezni. A Kamara folyosóján állandóan éles hangon szölt a csengő, mely szavazásra hívja a képviselőket. A szónoki emelvényre a parlamenti szolgálk kitesznek két urnát és az emelvényre libasorban fellépő képviselők ezekbe az urnákba dobálják bele a fekete-fehér golyókat.

Tíz percenként szavaznak meg egy-egy törvényt és tíz percenként a tisztelt honatyák végig kacásznak a szónoki emelvényre kitett urnák előtt. Fiúskitűtő raj uralkodik az ülésteremben. A szavazásra hívó csengő éles zava betölti a termet, az elnök egy fakalapáccsal döngeti az asztalt. A karzatokról a látogatók értelmetlenül nézik ezt a nagy kavardást. Mi ez? Mi történik ott lent az ülésteremben? — kérdezik egymástól. Hát így készülnek a törvények? Az elnöki emelvényen három ur lázasan dolgozik, ketten a szavazatokat olvassák össze, a harmadik egymásután nyújtja az elnöknek a még megszavazásra váró törvényeket. Néha az elnök hangja belesüvit a terembe: — „megállapítom, hogy a kamara 145

Elromlik a szavazógép

és a szavazógép egészen csig nagyszereűen működött. Talán hét óra lehetett, amikor bekövetkezett az első baleset. Az elnöki emelvényen, a szavazatszedő urak hirtelen elhallgattak. Tanácstalanul néztek össze. Hát itt mi történt? A szavazatok összeolvasásánál kiderült, hogy kétszer annyi szavazat gyűlt össze az urnákban, mint ahány képviselő volt jelen a teremben. Izgatott tanácskozás kezdődött. A jegyzők összebujtak az elnökkel. Tanakodtak, hogyan történjen ez? Mi lehet a hibája a szavazógépnek?

Egy percen belül már ott tolongtak az összes képviselők, az emelvény körül. A miniszterek is felsietnek az elnöki emelvényre. Hallatlan, hogy éppen most, a parlamenti gyorstalpalás közben kellett ennek bekövetkeznie.

— Biztosan leszavazták az ujságírók is, meg a parlamenti szolgálk, meg a látogatók közül azok, akik lejuttattak a folyosóra... mondja kárörvendően az egyik liberális képviselő.

Öt pernyi tanácskozás után az elnök kihirdeti a szentenciát.

— Mivel az ügyvédtörvény megszavazása közben hiba történt, ezért új szavazást rendelék el...

A képviselők most már egészen felvidultan indultak fel libasorban az emelvényre, az urnákhoz, most már legalább tudják, hogy milyen törvény az, amit meg kell szavazniok...

ELET A FOLYOSÓN.

Persze, csak ilyenkor van igazi élet a folyosókon. Ma van az utolsó nap a kamarában és most a honatyák lázasan intégetik el az ügyeiket. Megállunk a miniszterelnök ajtaja felé vezető folyosón.

Egymásután szünetnek a törvények

Benézünk még egy percre az ülésterembe. Éppen most szólalnak megint a csengők. Megint működik a gyorstalpaló törvénygép. Időközben három apró törvénykét szavaztak meg és most szavazták az erdélyi invalidusok érdekében hozott törvényt. A képviselők már belefáradtak a szavazásba. Az elnök kétségbeesve látja, hogy alig husz-harminc főnyi elszánt csapat megy fel libasorban az emelvényre szavazni. Mozgósítja az alnököket, a háznyagokát, akik most valóságos kortések módjára csalogatják a képviselőket az urnák elé.

Elkísértünk egy ilyen „kortest” a körutján, szenzációsan dolgozott:

— Kérlek — szölt az egyik folyosón ténfergő képviselőhöz — Mihalachenak feltűnt, hogy egyetlen törvényt sem akarsz megszavazni.

Az ill-tő képviselő fülig pirultan meintegetőzött:

— Ez abszurdum, ki mondta ezt Mihalachenak, csak most jöttem ki egy per-

szavazattal elfogadta a törvényt...

De milyen törvényt? Vajjon van-e valaki ebben az ülésteremben, aki tudja, hogy miért, milyen törvény szavazáshoz vonulnak fel a honatyák. Mire szavaznak?

Az Univerzul tudósítója kartellt köt a Viitorul emberével. Megállnak az ülésterem egyik kijárata mellett és „stich-próbákat” csinálnak:

— Mondja képviselő ur — szólítanak meg egy jámborképi honatyát — milyen törvényre szavazott most le?

A képviselő, aki még nem tudja, hogy most törbe csalják, ártatlan képpel felel:

— Én hogy őszinte legyek fiaim, igazán nem tudom, de szaladjon fel az emelvényre, kérdezze meg a jegyzőt, ugyanis olyan tumultus van az ülésteremben, hogy akár le is szavazhat, senki sem fogja észrevenni.

Egy másik áldozat válasza:

— Hogy mire szavaztunk most, nem tudom, istenemre nem tudom, de nem is fontos, mert az összes törvényeket megszavazzuk, hogy estére készen legyünk... De miért nem irnak már egyszer arról, hogy meg kellene változtatni a szavazásnak ezt az elavult módját, minden törvény miatt fel kell menni az emelvényre? Nem lehetne egyszerre szavazni több törvényre, akkor gyorsabban menne a dolog...?

tíz percenként végigvonulnak előttünk az összes honatyák, mindegyiknek van erre-felé valami kis dolga. Nem kell mást tennünk, csak jegyezzük fel az elküptt beszédfozlányokat, megkapjuk a mai parlament igazi képét:

(Az egyik képviselő, a kezében egy „aprobálh” kérvényt szarítgat, így szól a barátjához:)

— Rémes, hogy mennyire megromlott Mironescu írása, ezelőtt pár hónappal még tiszta kaligrafikus írása volt, most már lehetetlen elolvasni az írását. Aláírta a kérvényemet, csak nem tudom kiolvasni, lehet hogy teljesítette a kérésemet, de az is lehet, hogy elutasította, egyenesen rémes...

(Egy erdélyi képviselő bizalmasan sugja a képviselőtársra fülebe, csak pár szót jegyezhetünk fel, de ebből az egész mondatra lehet köpölközteni.)

— Boila Romulus szerkesztette meg a sajtótörvényt, ő a szülőapja a tervezetnek és elég baj, hogy nem ment keresztül, hát őszig még el kell szenvedjünk az Ordinea támadását.

(Az egyik jónövű képviselő dühösen nekítámadt a belügyi államtitkárnak.)

— Hát ez egyenesen hallatlan, kinek a parancsára zárták le a kaszát. Talán azt hiszik, hogy ha felvesszük a fizetésünket, megszöknénk az ülésekről...?

(Egy parasztképviselő, egy papírlappal a kezében, odafordul egy nadrágos kollégájához.)

— Miért kapunk csak 39 ezer lej, hiszen azt hallottam, hogy októberig kikapjuk a fizetésünket. Hat hónapra csak 39 ezer lej fizetés jár egy képviselőnek, micsoda dolog ez?

re... — és máris szaladt be az ülésterembe.

Egy magyar képviselőt már így főzött az elnök kiküldöttje:

— Siessen, mert megbukik a törvény, mely az osztrák-magyar volt katonatisztek nyugdíját rendezi.

A magyar képviselő hanyathonlok rohant be az ülésterembe szavazni.

A pénztár előtt vagy harminc képviselő áll és türelmesen várja míg rá kerül a sor.

— Ugy, hát az urak itt vannak, mikor bent az ülésteremben nincs elég képviselő, hogy tovább lehessen szavazni?... — mondja a háznyag és ötperc múlva az a kellemetlen meglepetés éri az előrelátó honatyákat, hogy a pénztár ajtaja lesukodik.

— Mi az? Mi történt? Mért zárják le a pénztárt? — kérdik a honatyák.

A pénztáros kaján mosollyal adja meg a felvilágosítást:

— A miniszterelnök ur parancsa sze-

rint csak éjjel tizenkét óra után, ha bezárlják az ülést, fizethetek a képviselő uraknak...

Hába, Mironescu tud fegyelmet tartani...

Voltunk a büffében is, a híres parlamenti büffében, ahonnan valaha mindig sikerült egy-két izes parlamenti humorkötő összeszednünk. De kinek van ma keze a humorhoz? Tizenkét perc alatt, míg össze jártuk az asztalokat, csak az

POLITIKAI MOZAIKKÉPEK A MAI NÉMETORSZÁGBÓL

A Reichstag egyhatoda a vádlottak padján. Kormánybuktatás népszavazással. Csábos kép a „Harmadik Birodalomból”

Irtta: Dienes Cászló

Berlin, április hó 2

Vajjon az „istenadta nép” épen úgy saját képmására teremti népképviselőt, mint annak idején az Ur az embert? S ha igen, vajjon szabad-e következtetni a képmásból az eredetire? Ha igen, akkor a német népesség egyhatoda a vádlottak padján ül.

Igen, ki gondolná, hogy az erkölcsök ennyire „elvadultak”: a német birodalmi gyűlés egyhatoda ellen büntető eljárás van folyamatban. Ezt a csinos összeállítást a parlament elnöksége az immunitástörvény megváltoztatásának alkalmából csinálta. Igaz, hogy a törvény megszavazása után. Mert talán, ha a képviselők előbb tudták volna, hogy ilyen méretű a honatyák bünlajstroma, nem szavazták volna meg olyan könnyedén az immunitás alapos megszorítását s nem szolgáltattak volna talán ki 95. mondd: kilencvenhárom birodalmi képviselőt a bíróságoknak, csak ugy en block, az egyes ügyek megvizsgálása nélkül. Mert tényleg: az elnökség összeállítása szerint kilencvenhárom képviselő ellen 427 bírósági eljárás van folyamatban, amelyekért a bíróságok az illetők immunitásának felfüggesztését kérték. Most az immunitást tömegestől felfüggesztették, úgy, hogy a bíróság egyszerre a német birodalmi gyűlés egy hatodát a vádlottak padjára ültetheti.

Jellemző a büntető eljárások eloszlása a különböző pártok között. A nagy pártok közül csak a Zentrum az, mely pontosan tiszteli a törvényt, annyira, hogy egy tagja ellen sincs eljárás folyamatban. Vagy pedig a német katolikusok vérmérséklete...

Mert például a Németnemzetiek közül, akik pedig többnyire épen olyan megállapodott s vagyonos uri emberek, négy ellen folyik eljárás. Természetes, hogy a törvénnyel való összeütközés statisztikájában a Nemzetiszocialisták vezetnek: 46 ellen összesen 268 eljárás folyik. Ezek közül 130 becsületértés miatt. Aki sajtójukat s beszédeiket olvasva, csodálkozik, hogy csak ennyi Tizenhárom sajtóvétség miatt, ami sajátos politikai vétség. Kevésbé természetes a hét eljárás jogosulatlan címviselés, egy súlyos testi sértés, egy cikkasztás miatt.

A kommunisták közül 34 képviselő ellen folyik eljárás 139 esetben. Jórészt minősített politikai perek: husz hazaárulás, 17 a köztársaság védelmi törvény megsértése miatt, 11 adósztrájkra való felhívás, 26 sajtóvétség címén.

A 427 eljárásból kivül 39 elővezetési parancsot engedélyezett a Reichstag tagjaival szemben, kettőre pedig szabadságvesztés büntetés végrehajtását.

Minden okunk meg van feltenni, hogy a Reichstag összetétele nem hű tükre Németország népességének: büntetőjogi szempontból sem. Különben Németország egy hatodának a vádlottak padján kellene ülnie, hiszen nem védi az immunitás

A Stahlhelm népszavazási kérést nyújtott be a porosz országgyűlés feloszlására. A jobboldal régi kívánsága a szocialdemokraták kitessékelése a porosz kormányból, melyet a párt legerősebb citadellájának tart. A legügyesebb sakk-

alábbi fanyar anyagot sikerült feljegyez-

nünk:

(Ezt egy magyar képviselőtől hallottuk) — Na, most már biztos, hogy a Mironescu-kormány nem bukik meg a közeli hetekben. Nekem van egy nagyon jó barométerem. Pár héttel ezelőtt, amikor minden nap vártuk a kormány bukását, Tilea államtitkár alig várta be, hogy köszönjek neki, oly barátságosan köszönt vissza. Ma köszöntem neki és úgy keresztül nézett rajtam... mint aki tudja, hogy még hónapokig kegyelmes urnak titulál-tatja magát.

(Két honatya spriccerzés közben beszélget:.)

— Lupuval ebédeltem együtt. Hát az egyenesen förtelmes, hogy ez a Lupu, hogy bírja az italt. Adott nekem egy pohár bort, azt hittem, hogy mérget iszom. Nem tudtam kiinni. És erre Lupu nevetve töltött magának még egy pohárral, aztán ivott egy harmadikkal és amikor látta, hogy nem iszom ki a poharamat, kiitta az én poharamat is.

Igen, így készül a törvény.

Farkas Aladár.

huzások árán sem sikerült azonban ez, a szocialdemokrata párt kész volt bármilyen áldozatra, a legnépszerűlenebb adók, a Panzerkreuzer megszavazására, hogy poroszországi pozícióját megtarthassa. Egy év múlva lennének az új választások. De a Stahlhelmek s a mögötte álló reakciónak nincs addig sem türelme. Pedig a népszavazás már nem lehet meg előbb, mint az ősszel. S kilátása sikerre egyenlő a nullával.

A pártok már állást foglaltak vele szemben, úgy, hogy ki lehet számítani, hogy mennyi szavazatra van kilátás. — Támogatják: a Nemzetiszocialisták, a Németnemzetiek, a Németnéppárt, a Gazdaságpárt, a Landvolk, Christlichsozialer Volksdienst s meg egy pár törzspárt. A legutóbbi választások eredményeinek alapján számítva a népszavazást támogató pártok Poroszországban kilenc és fél millió szavazattal rendelkeznek. A porosz szavazók összes száma 26 millió felül van, melynek fele 15 millió, úgy, hogy a többség eléréséhez hiányzik négy millió szavazat. Akkor is, ha saját szavazóikat teljes létszámban fel tudják vonultatni a jobboldali pártok. Pedig egy népszavazás jó pár millióba kerül.

Ernst Mann, a nemzetiszocialisták ünnepelet írója a Weimarban megjelent könyvében: „Die Moral der Kraft” a következő passzus olvasható:

„Még azoknak, akik vitézségük a közért való önfeláldozásuk következtében nyertek nehéz sebet vagy betegséget, még ezeknek sincs joguk, hogy mint nyomorékok vagy betegek embertársaik terhére legyenek. Aki elég bátor volt arra, hogy egészségét, életét a harcban kockára tegye, legyen meg a bátorsága arra a végső vitézi tette is, hogy életének értéktelen maradékát saját maga megsemitse. Az öngyilkosság a betegek és gyengék egyetlen lehetősége a hőstetre. Mindenki, aki meggyőződik róla, hogy olyan betegségben szenved, melyből teljes erejét, egészségét s tagjainak teljes épségét soha többé nem nyerheti vissza, össze kell szedje utolsó maradékát lelkierejének, hogy életének terhéből az öngyilkosság által megszabadítsa magát, ha másképpen nem megy, kitar-tó táplálékmeztagadás által. Mindegy gyenge, beteg és nyomorék szent kötelessége önmaga és embertársaival szemben az öngyilkosság.” De ez nem elég, mivel önkéntes éhhalálra mégis csak kevés ember képes. Azért így folytatja a kiváló szerző:

„Az állam kell gondoskodjon a gyengék és betegek kiirtásáról. Ezenkénti ellenőrző behívások által ellenőrizendő az egész népesség egészségi állapota, a betegek és gyengék kiválasztandók s megsemmisítendők. De az ellenőrző behívásokon kívül mindenki kötelessége, ha magát betegnek vagy gyengének érzi, önként az ellenőrző orvosnál jelentkezni vagy ha beteg, vagy gyenge embert lát, azt az egészségügyi rendőrségnél feljelenteni. S a kiválasztó orvosnak elég hatalma kell legyen ahhoz, hogy hivatalát s akaratát a beteg akarata ellen is érvényesíthesse.”

Ime egy jövőkép Hitler „Harmadik birodalmából” Vagy még inkább: lelkiismeretlen üres fecsegés.

Hírek

Salamon Mária a feketeszesz démona

Körülbelül most érkezett el a feketeszesz-ügy odáig, hogy kezd el lenyűgözővé lenni. Ahova egy nő beteszi a lábát, ott löbbé nem terem fü. Ezeket a feketeszeszszeszeket eddig úgy képzeltük hogy kis, sötétben bujkáló emberek, piszli-sári pálinkafőzők, akik éjszaka élnek, mint a vakondok, Fekete, fekete, fekete, — minden fekete volt körülöttük. Úgy tudtuk, hogy szemrehozott sípkában osonnak az országúton, minden kis fényre, zajra bokor mögé lapulnak, a hónapok alatt a szutykossal, Rengeg ember még ma sem tudja, hogy mi is az a feketeszesz, noha hónapok óta írunk róla. Még tegnap is kérdezte valaki, mondjuk meg neki a szerkesztői üzenetekben, mi az. Azt hiszik, csakugyan valami feketeszeszű folyadék, lehetőleg sűrű és nyúlós.

Most aztán egyszerre bevilágít közénk, mint a briliáns, szikrázó és szemtelenül, egy nő. Nemcsak a gyémántjával világít bele, hanem luxusautójának transzparenssével és pillantásainak démoni fényével. És meglátjuk a feketeszesz-ügy másik oldalát is, amelyik már nem sötét és árnyékos, hanem csillogó és kiilágított. Az éjszakai suskusok után felragyog a feketeszesz haszna, a hamis plombából olasztott arany, a feketeszeszszeszek magánlakása, ujjonnan rendezett bőrfoteljeivel, perzsáival, szervizzeivel, csillárjaival. Kinyílnak a hálószobák szekrényei, új fehérnemű-garnitúrákkal, váltott bundákkal, estélyi toálettekkel. Látjuk a magánházakat és villákat, amelyeket az utolsó években építettek. Az udvaron a garázs és benne a nagy luxusautó. A luxusautó, amelyben a feketeszesz démona Kolozsvárról Sepsiszentgyörgyre rohog és omló párnájáról a kispáros kávéháza előtt lezáll, hogy a korzón végiglejtse és gazdasági pálságot szétépít fejű embereket magára ámitson. A feketeszesz démona, aki forrón susogja: — kedves ügyész ur, éppen van nálam hatvan ezer lej..

Hát ha eddig nem, — de most aztán, kedves feketeszesz-lodagok, bekaptátok a legyet, Nem volt jó ilyen mézes nót cégernek kitűzni. Mert mi derül ki? Kiderül, hogy nem vagytok kis emberek, — hanem, — amire a közvélemény eddig keveset vagy nem eleget gondolt: — gazdag emberek vagytok. Sőt nemcsak hogy gazdag emberek vagytok, de parvenüktől vagytok, ami pedig a plombából leolvasztott pénzhez nem áll jól. A közvélemény mindent meg tudott volna nektek bocsátani, sőt — elárulom — még egy kicsit meg is értett és szánt is benneteket. A kockázatra gondolt, amit vállaltok és kicsit tetszett is neki az az izgalmas játék, amit az állammal üztök. Egy kicsit nem is bánta, hogy froclizzátok a legfelsőbb hatóságot, sőt mentséget is talált számotokra abban, hogy muszáj nektek így csinálni, minek drágította meg az állam a szeszadót!

Igen ám, ha szegények és szerények maradtok volna közben!

De tinektek luxusautótok van! A leányotok démon és bundában jár! A ridiküljében csak úgy vélelőn is hatvan darab ezresbankó akad!

Ti csunyán meggazdagodtatok! Hát ez az, amit a közvélemény — nem bocsát meg.

És ezért mondom, hogy — most már igazán végetek van, mert elvesztettétek azt a titkos rokonszenvet, ami a feketeszeszben felétek folyt a tömegekből.

És ezért volt kár Salamon Máriának kilejteni bundában az autóból, fennhordott orral demonizálni a szegény kis sepsiszentgyörgyi korzón és odasugni azt a heveset az ügyésznek...

BENAMY SANDOR.
— Nem adnak ki több fegyverviselési engedélyt. A belügyminiszter úm átiratban közölte a rendőrközponttal, hogy addig, ameddig az új törvény életbe nem lép, nem bocsátanak ki több fegyverviselési engedélyt. — Az eddig kiadott fegyverviselési engedélyk érvényben maradnak.

— Szabadlára helyezték Simó Géza marosvásárhelyi tanárt. Marosvásárhelyről jelentik: Beszámoltunk arról, hogy az itteni rendőrség letartóztatta Simó Géza tanárt, akinek padlásán állítólag kommunista célokra szolgáló sokszorosító-gépet találtak. Simó ma tisztázta magát az ellene emelt vádak alól és a rendőrség szabadonbocsátotta. Ugyancsak elbocsátották az ezzel kapcsolatban letartóztatott ifjú munkásokat is, miután a nyomozás ellenük sem tudott terhelő adatot produkálni.

— Egy kecskeméti kárpitos — a kalap szöggyilkos? Budapestről jelentik: A Budapesti ceglédi vonaton kalapáccsal agyonütött Steiner kecskeméti borkereskedő meggyilkolásának ügyében a kecskeméti rendőrség most egy ottani kárpitos úr-an nyomoz, aki a Steiner meggyilkolását megelőző napon eltűnt Kecskemétről, ahová azért nem tért vissza. A gyanút erősíti az a körülmény, hogy a kárpitos műhelyből ugyanakkor eltűnt két kalapács, továbbá, hogy a kárpitoson ugyanolyan öltöny volt, mint amilyenben Steiner támadója merényletet elkövetette.

— KÖZÉPEURÓPAI IDŐSZÁMÍTÁS ROMÁNIÁBAN. Bukarestből jelentik: A minisztertanács jegyzőkönyveileg jóváhagyta a közép európai időszámításnak Romániában való bevezetését. Ezerint május 1-től kezdődőleg az állammal, meggyeknél és községeknél bevezetik a közép európai időszámítást, amely tudvalevőleg a jelenlegi időszámítás mögött jár egy órával. A vasutnál az új időszámítást május 15-én fogják bevezetni.

— Megfagyott — áprilisban. Pápáról jelentik: A város határában tegnap éjszaka holtan találták Róza János napszámost. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen ember megfagyott. Emberemlékezet óta ez az első eset, hogy áprilisban valakit megvesz az isten hidege. — Nyirgelse szabolcsmegeyi község mellett március 29-én érte hasonló sors az egyik ott dolgozó földművest, akinek az álmor részeg állapotban lepett meg az országúton. A rábukáló vásárosok egy félter pálinkát és három pengőt találtak a zsebében.

— Film az újságírókról. Hollywoodból jelentik, hogy Lewis Milestone, aki a Nyugaton a helyzet változatlan című filmet is rendezte, most egy új film rendezésébe kezdett. Ez az új film az amerikai újságírók életét viszi a nézők elé.

— Megnyílt a világ legkisebb színháza. Torontóban megnyílt az ugynevezett Kanadai kis színház, amely állítólag a világ legapróbb színháza. A nézőter befogadóképessége mindössze hatvan hely, de a színpad a modern technika minden vívmányával felszerelt. A színházban kizárólag kanadai írók darabjait fogják előadni.

— Felakasztotta magát egy katonaoorvos a kassai hadbírószék börtönében. Kassáról jelentik: Beszámoltunk arról a katonaszabandítási leleplezésről, amelynek letartóztatottjaként dr. Martinek József orvos alezredes is börtönbe került. A katonaoorvos esütöttök éjszaka a hadbírószék cellájában felvágta ereit, majd nadrágjával felakasztotta magát. Mire reggel az őr benyitott hozzá, Martinek dr. már halott volt.

— MANIU ELHAGYTA PÁRIST. Bukarestbe érkezett távirati jelentés szerint Maniu szerdán auton elhagyta Párist és hazafelé vette az útját. A volt miniszterelnök az ut nagyrészt auton teszi meg és a nagyobb városokban pihenőt tart. Kolozsvárra nyolcadikán, vagy kilencedikén érkezik meg, hogy résztvehessen Vajda volt belügyminiszter leányának tizedikére kitűzött esküvőjén.

— Szétrombolták az anyahajót a máltai angol hajóraj repülőfőlöttája alól. Gibraltárból jelentik: Körülményeinél fogva is feltűnést keltő, katasztrófális összejöttökés történt tegnap a Földközi-tengeren, közel a Gibraltári-szoroshoz. Az éppen ott gyakorlatozó máltai angol hajóhad „Florida” nevű repülőgép-anyahajója összejöttökészt a „Glorioso” nevű hadihajóval, még pedig olyan súlyosan, hogy a hajók legénységéből többen meghaltak és megsebesültek. A „Florida” repülőgépe szerencsére éppen a levegőben tartózkodtak, ahonnan már nem is ereszkedhettek le az anyahajóra, miután annak „repülőtere” elpusztult és így a tizenkét repülőgép kénytelen volt Málta felé irányt venni. A katasztrófa kivizsgálására a máltai hajóraj parancsnoka a helyszíre utazott.

— Pintér százados megírta a börtönben emlékiratait. Budapestről jelentik: Pintér százados, akinek a honvéd hadbírószék vezetőjének meggyilkolása miatt halálbüntetéssel sújtott, de akinek reménye van még arra, hogy a legfelsőbb honvéd hadbírószék pórének újrafelvétel elrendel, a börtönben megírta szerelmének és tragédiájának naplóját. Önvallomásai megrázó részletességgel világít rá felült családi életére és arra a lelki folyamatra, amely végül is votélytársa megölésében robbant ki.

— Két évvel meghosszabbították a vasuti tanácsadó szerződését. Bukarestből jelentik: A CFR igazgató-tanács, tegnap este tartott ülésében Levverve francia szakértő és tanácsadó szerződését, amely április hó 30-án járna le, további két évre meghosszabbította. Duty angol szakértő szerződését ellenben nem. — Az építkezési program tárgyalása során elhatározták, hogy elrendelik a Nagyvárad—Arad közötti Körös-híd ujjáépítését, amelyre harmennyolc millió lej van előirányozva.

A cement, cukor, mezőgazdasági gépek vámja: leszállítva

Bukarest, április 2.
A parlament tegnap egy egyszerűsített törvényt szavazott meg, amely felhatalmazza a kormányt arra, hogy ha annak szükségét látja, egy jelenlegi mezőgazdasági gépek, cement és cukor behozatali vámját egyharmaddal leszállítsa. A törvényt a szenátus is megszavazta. — hogy azonban a énzügyminiszterium előni fogja a vámleszállítással, az egyelőre bizonytalan.

Nagyváradon nem irgalmaznak az adófizelőknek

Nagyvárad, április 2.
Az adóketési munkálatok elvégzése után rengeteg felebbezés érkezett be a nagyvárad pénzügy igazgatóságba. Az adókető bizottságok itt sem számoltak azzal a szomorú tényvel, hogy a keresi és viszonyok erősen leromlottak és az ötletszerűen megállapított adókat a legtöbb esetben nem tudják az érdekeltek tragikusabb konzekvenciák nélkül teljesíteni. Az adófelebbezési bizottságok most kezdették meg munkájukat a természetes, hogy ezek előtt sem érvényesült a súlyos gazdasági válság következményeinek figyelembevételéle. Eddig 37 felebbezést tárgyaltak le a felebbevitel bizottságok, de csak 5 esetben szállították le az adót, 32 esetben pedig jóváhagyták a ketést. A dob, amely eddig is szorgalmasan pergett, Nagyváradon, a jövőben is gyakran fogja pergesével a halotti indulót szolgáltatni az adópiésben elvérzett egzisztenciáknak.

Új Dél-Wales állam bejelentette a fizetésképtelenségét

Ebben a fizetésképteln világban végre egy kiadós csőd: Új Dél-Wales kormányja bejelentette a fizetésképtelenségét az angol államkincstárrel szemben. Az angol kormány most azt a határozatot hozta az államszűk ügyében, hogy 229.000 angol font erejéig pórt indít Új Dél-Wales ellen a legfelsőbb angol bíróságnál. A birodalmi kormány, hogy követelését Új Dél-Walesen felhajthassa, három megoldás között választgat. Vagy lefoglalhatja a csődbe jutott állam kincstár jövedelmeit, vagy pedig új adónemek ketésével igyekezik a horribilis költségvetési hiányt fedezni. Végül az Új Dél-Walesnek nyújtott kölcsönből létesített beruházásokat is birtokba veheti. A birodalmi kormány mindenesetre felosztatja az újdélwalesi parlamentet és kiírja az új választásokat.

Holt pontra jutott a nyomozás az élesdi rablógyilkosság ügyében

Nagyvárad, április 2.
Annak ellenére, hogy Sarafoleanu székellyhidi rendőrfőnök nyomozási adatai alapján néhány nappal ezelőtt az élesdel határos Kövesden Terzbessy Sándor élesdi kereskedő meggyilkolásának gyanújával letartóztatták Iván Teodor földművest, a bünygyi vizsgálat egy lépéssel sem haladt előre. Iván Teodor vállaltása nem hozta meg remélt eredményt. A rendőrségnek nem volt elég terhelő bizonyíték a birtokában, a vallomások pedig nem erősítették meg a gyanút. Ezt a nyomot is el kellett ejtenie a rendőrségnek, amely egyébként egészen érthetetlenül teljesen elzárkózik az elől, hogy a sajtónak felvilágosítást adjon a nyomozás állásáról. A nyomozás éppen úgy megfeneklett, mint a Herz-házaspár meggyilkolásának ügye és a gyors egymásutánban elkövetett nagyvárad négy kasszafurás tettesei utáni nyomozás.

Beteleződött a birkozó Európa-bajnokság

Prága, április 2.
A birkozóbjajnoságok befejezést nyertek. — Feltűnést kelt, hogy a magyar versenyzők gyengén szerepeltek és egyetlen helyezéshoz sem jutottak. Végeredményben, az összpontozás alapján, a következő sorrend alakult ki:
1. Finnország 13 pont. 2. Svédország 12 pont. 3. Németország 8 pont. 4. Észtország 4 pont. 5. Olaszország 2 pont. 6—8. Csehszlovákia, Norvégia és Lettország.
Indultak még Lengyelország, Franciaország, Magyarország, Dánia, Ausztria és Jugoszlávia, ezek a nemzetek azonban egyetlen győzelmet sem arattak.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ BRASSO

Csütörtől vasárnapig HARRY PIEL első hangos németül beszélő szenzációs filmje
„MORENO” „Er oder Ich” „Én vagy Ő”
fut. A film előtt hirdató és MICKY MAUS vigiáték.
Hétfőtől PAT és PATACHON első beszélő filmje
„Pat és Patachon futballhősök” mutatva be.

— Szigorúan tilos külföldi sorsjegyeket a szítani. A belügyminiszterium 15927. számú rendeletében ismételtén felhívja az illetékeseket: A gyelmét arra, hogy külföldi sorsjegyek árusítása szigorúan tilos. A rendelet ellen vétőkös és szigorúan büntetik, három ezertől öt ezer lejig terjedő pénzbírsággal.

— Kifosztották a vonaton. Avram Rabinovici bukaresti lakos jelentést tett a brassói állomás más rendőrpostáján, hogy a 36. számú gyorsvonaton, Segesvár—Brassó között kifosztották a Sege-váron ét fiatalember út be abba a szomszékba, ahol Rabinovici egyedül utazott. A kiszemelt utas felszállt az egyezre nyitotta kabinok cigarettatárcájá, amelyből éremlygős, és öt leshéke áradt. Rabinovici ezután kevéssé mélyen avány aludt. Amikor Brassóban felébredt nehéz álmot látott. 30 ezer lejt tartalmazó pénztárcája és éremlygős selyemruhákkal zsufolt bőröndje eltűnt. A rendőrség bevezette a nyomozást, hogy a vonat szedelmes vasuti tolvajokat kérekerítse.

— Fogazási műterem átfelezés. A Szeged fogazási műterem Hosszu-utca 14. szám alatt helyezte át. — A fogtechnikai munkák helyére, a beteggyógyászati fogtechnikai osztály mellett készülnek.

— A VILAGON MEGDUPLÁZOTT AZ ÖNGYILKOSSÁGOK SZÁMA. Egy Svájcban megjelent nemzetközi szociálpolitikai folyóirat, amelynek címe „Stockholm”, igen érdekes felvilágosítást közöl a világ különböző gazdasági szakembereitől a munkanélküliség és a nyomor kérdéséről. J. Zmánek Tuka angol közgazdász statisztikailag adatok tömegével mutatja ki, hogy az elmúlt évszázad alatt a gépkultúra fenttartásának a világot termelésének mennyiségét és értékét 40—50-szeresére fokozta, ezzel szemben az emberiség élethelelője és gazdasági jóléte 150. év alatt csak 3—4-szeresére emelkedett. Az elmúlt tíz évben a csődök száma megnövekedett háromszorosodott az egész világon, a munkanélküliség pedig megduplázódott. Fabian Mansson svéd közgazdász, ugyancsak statisztikákkal mutatja, hogy a munkanélküliség tuynyomóan megnövekedett a fiatalok között. Svédországban a munkanélküliség husz százalékot is elérte, még nincs is huszonkilenc éves. Ez az a borzalmas hatással jár, hogy fiatalok éppen ebben a korban amikor a legnagyobb szükség volna gyelmezett munkára, ténlenül nélkülöznek. Pedagógiai szempontból ez rendkívül káros, mert azokból a fiatalokból, akik munkanélküliséggel kezdenek férfikorukat, nehezen lesznek több gyelmezett energiájú munkások.

— Súlyos büntetést kapott a felszólaló. A pozsonyi gummigyár tulajdonosa, Pozsonyból származó, a katasztrófális baleset okozója, amely a pozsonyi gummigyárban történt néhány hónappal ezelőtt s amelynek 14 halott és kilenc súlyosan sebesült áldozata volt, továbbá tizenhárom gyermek halálát okozta. A baleset a robbanás miatt emberölés és életveszély elleni kihágás címen fogja perbe a bíróság. A szerdai tárgyaláson a vádlottat a bíróság három hónapi börtönbüntetéssel sújtották, kötevével 30 ezer csehkorona temelési költség és 11 évenyolcszáz csehkorona perköltség megfizetését is. Durvay Károly társtulajdonos-mérnököt is kmentették. Ugy az elítelt, mint az ügyész bárányai lebezték.

— Theater der Komiker. Ki nem ismeretlen színpadot, amelynek tagjai: Fritz Glatzer, Rott Sándor, Springer Armin, Franz Glöckl, Berta Türk, stb. — A híres komikusok tömege nem engedi meg, hogy a műsorban helyek forduljanak elő. Itt mindenki végigcsinálja az egész műsort, néha hangosabban, néha halkabban, de ez nem tesz semmit! A jó komikusok, akik arra képesek, hogy ma még kacag assanak, ritkák. Itt együtt van a komikusok java, akik sok humerral és nagy mennyiségű átgáttal a mai nehéz időknél. A jegyelővétel az egyetlen brassói vendéglátásra holnap kezdődik a Zeitschriftenzentrálnál. G. Ongyterth, színház és koncertigazgatója.

Életveszély.

— Képzeld csak, Alfréd barátod autóját üttötte az anyósodat.

— Szent Isten! És él még szegény Alfréd! (London Opinion)

Az erős nem.

— Nem is hárnod, hogy a férjem milyen molatlan néküllem.

— Óh, az enyém is! Ha harisnyát akar viselni, vagy egy gombot fölvarrni: mindig kem kell a cérnát befűzőm a tübe.

Pearson's Weekly

Ujdonság! Ujdonság!
„ELASTIK”
A jövő szabadalmazott ágybetéte. Gyúrja és szállítja bármilyen kívánt mértékben, rövid terminusra
BINDER A. kárpitos
BRASSO, Árvaház-utca 41 szám.
Minden kárpitosmunka lelkiismeretes kivitelben. — Mintaraktár és rendelésátvitel a Brassói Szakszolgálat áruházaiban is. (Kapu-utca 65 szám.)
297

Közgazdaság

Nem bocsátják árlejtésre az italmérési engedélyeket

Siker koronázta az erdélyi kiskereskedők szövetségének mozgalmát

Bukarest, április 2.

Amint a B. L. már megírta, vasárnap Brassóban gyűlést tartottak az erdélyi italmérők, akik egy bizottságot küldtek Bukarestbe, hogy italmérési engedélyek törvénytelen elárvereztetése ügyében tiltakozzék. Ebben az ügyben Szabó Béni képviselő tegnap interpellált a képviselőházban, ezt megelőzően a kiküldött bizottságot a miniszterelnökhez és a kormány több tagjához vezette el. Az akciót siker koronázta, amennyiben

Mironescu miniszterelnök belátta, hogy a régi italmérő-engedélyeknek is nyilvántartásba vételére való bocsátása szerzett jogokat sért és az egzisztenciák ezreit teszi tönkre

és ezért utasította a pénzügyminisztériumot, hogy azonnal függessze fel az engedélyek árlejtését és erre vonatkozólag táviratilag értesítse az illetékes vidéki

hatóságokat.

A miniszterelnök egyébként határozott ígéretet tett arra, hogy az italmérő-engedélyek ügyét újból revízió alá veteti és ennek során feltétlenül respektálni fogja a szerzett jogokat.

Az akció eredménye elsősorban az erdélyi kiskereskedők szövetsége brassói vezetőségének köszönhető, amely jól előkészített gyűléssel és a sérelemnek állandó felszámolásával küzdötte ki az egzisztenciákat érintő sérelem megszüntetését.

Nem kis mértékben járult az ügy sikeréhez Szegő Árpád brassói szeszgyáros és bornagykereskedő is, aki az engedélyek ügyét egy a sajtóban, mint a brassói tiltakozó gyűlésen szakszerűen ismertette és minden kétséget kizáróan kimutatta, hogy a régi engedélyek árlejtése egyenesen törvénytelen.

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár közgyűlése

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank három reprezentánsa vett részt Erdély legjelentősebb pénzintézetének közgyűlésén

Kolozsvár, április 2.

A részvényesek nagy érdeklődése mellett tartotta meg már csúsz 29-én a kolozsvári Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. 36. évi közgyűlést, amelynek jelentőségét fokozta, hogy a közgyűlésen személyesen jelent meg Weiss Fülöp, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke, Conrad Ottó ügyvezető igazgatója, dr. Hernádi Antal, kormányfőtanácsos, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatója, továbbá az erdélyi közgazdasági és pénzügyi élet számos kitűnője.

A közgyűlésen gróf Vass Béla, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. alelnöke elnökölt. Csiffó Salamon unitár usz teológiai dékán a részvényesek nevében üdvözölte Weiss Fülöpöt, mint a pénzügyi élet egyik nagytekinthető képviselőjét, a pénzintézet kedvező üzleteredményeiért pedig köszönetét fejezte ki Hargitay Bertának, az erdélyi bank igazgatójának, az erdélyi bank és a felügyelőbizottság tagjainak, valamint a lelkiismeretes tisztikarnak.

A közgyűlés a bemutatott mérleget egyhangúlag elfogadta és úgy az igazgatóságnak, mint

a felügyelőbizottságnak megadta a felmentést. Weiss Fülöp az igazgatóság és az elnökség nevében megköszönte az elismerést.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, — mondotta, — harminchat évvel ezelőtt alapította meg az Erdélyi Bankot és a viszonyok megváltozása után is kötelességének tartja, hogy azt a feladatot, amelyet az intézetnél vállalt, továbbra is teljesítse és azt a szellemet, amelyet az Erdélyi Banknál inaugurált, továbbra is megőrizzék.

A tisztújítás során a felügyelőbizottság elnökéül megválasztották id. Vikol Kálmán ny. árvaszéki elnököt, tagjaiul pedig Bernát Mór nyomda-udajdonost, Friedrich Kattót, a Banca Christovononi cégjegyzőjét, dr. Podovazky Józsefet, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank cégjegyzőjét, Mr. Rudnyánszky Lajos földbirtokost és Rózsa Mór nagykereskedőt.

A közgyűlés után társasbéd volt, amelyen többek között Mo'dován Valér tartományi igazgató, M'hali Tivadar főpolgármester, dr. Szeöl képviselő és a közgazdasági, valamint a társadalmi élet több kiváltsága vett részt a budapesti vendégeken kívül.

Rossz üzletet csinál a román állam a dicsőszentmártoni nitrogéngyárral

Szakvélemény szerint a gyár építésénél már súlyos technikai hibák történtek és nem éri meg a nyolc és félmillió svájci frankot

Bukarest, április 2.

Decemberben bukkant fel első ízben az a hír, hogy a budapesti Magyar Általános Hitelbank érdekeltségébe tartozó dicsőszentmártoni nitrogéngyárat eladóvá tették és Manolescu miniszter közvetíti azokat a tárgyalásokat, amelyek célja az volt, hogy a román állam vegye meg a vállalatot. Abban az időben arról volt szó, hogy a Hitelbank több, mint egymillió lejért kér a nitrogéngyárért. A folyamatban volt tárgyalások később látszólag megszakadtak és

a gyár igazgatóságának akkori nyilatkozata szerint úgy volt, hogy a tranzakcióból valószínűleg semmi sem lesz, mert a hadügyminisztérium ellenzi a vállalatnak katonai célokra való megvásárlását,

azonkívül a román államnak nincs is pénze a vállalat megvételére.

És most a parlament megszavazta azt a javaslatot, amely szerint a román állam 8 és félmillió svájci frankért megveszi a nitrogéngyárat és

municipiógyárrá alakítja át. A vételár tehát 272 millió lej, ami jelentősen kisebb összeg, mint amilyenről eleinte beszéltek. Ennek ellenére dr. Gyárfás Elemér magyarpárti szenátor

sokallotta ezt az összeget. S igaza is volt. Az állam csak látszólag csinál jó üzletet, mert a valóságban semmi szükség nem volna a nitrogéngyár megvételére. Igaz ugyan, hogy

annakidején, amikor a gyárat alapították, a magyar állam 45 millió aranykorona szubvencióval járult hozzá, azonkívül maga a Hitelbank is legalább még 30—40 millió aranykoronát fektetett bele,

ami a mai érték szerint körülbelül két és félmillió lej képvisel, a nitrogéngyár azonban távolról sem éri meg ezt a pénzt. Először is szakkörök megítélése szerint a gyár technikai berendezése kezdettől fogva hibás.

Még a gyár megalakításánál, annak első vezérigazgatója, dr. Leopold Gyula megállapította, hogy az építésnél súlyos hibák történtek, amiről jelentést is tett a Hitelbank budapesti igazgatóságának. Úgy látszik azonban, hogy ezt nem lett volna szabad észrevennie, mert dr. Leopold Gyulát a jelentéstétel után azonnal kifizették és elbocsátották.

A gyár alapítványain és berendezésén azóta sem javítottak semmit és ha a

román állam hadicélokra akarja használni, a mostani gyártelepet ugyyszólván földig le kell rombolnia és teljesen új berendezést vásárolnia, mert a jelenlegi abszolút hasznavetetlen. Akkor viszont nem kár a 8 és fél millió svájci frankért? Szakkörökben követelték, is, hogy a tranzakció megkötése előtt a kormány kérje ki dr. Leopold Gyula szakvéleményét, ami azonban nem történt meg.

A hadiszer gyártásán kívül természetesen a nitrogéngyár folytatni fogja eddigi üzemet, a műtrágyagyártást is. Itt megint rossz üzletet csinál a román állam. Köztudomású ugyanis, hogy

Romániában a műtrágyagyártás ma nem rentabilis.

A mezőgazdasági termékek elértéktelenedése miatt a gazdák nem bírják vásárolni a különben is tuldrága műtrágyát, a kihitelezett mennyiségek árát a gyárak sehogysem tudják behajtani. Még az e téren sokkal fejlettebb Magyarországon is a régebbi 20—30 ezer vagonnáról 7 ezer vagonra esett vissza az évi műtrágyafogyasztás, viszont Romániában a legjobb konjunktúra idején sem lehetett 1800—2000 vagonnánál többet elhelyezni. És ezt a mennyiséget is szinte kizárólag az országban létező másik két műtrágyagyár hozta forgalomba, mert a nitrogéngyár ugyyszólván semmit sem adott el belföldön. Egyfelől azért volt ez így, mert

a nitrogénből előállított műtrágya nem felel meg az itteni talajviszonyoknak, másfelől pedig a nitrogéngyár eredendően hibás megépítése miatt az általa termelt műtrágya minőségileg sem felelt meg a követelményeknek és drága is volt. A gyár csak úgy tudta a termelését elhelyezni, hogy a Hitelbank révén tagja volt a nemzetközi műtrágyakartellnek, és ettől bizonyos ekszportkvótát kapott, amelyet Jugoszláviában értékesített. De az általános agrárkrízis miatt mindenütt visszaesett a műtrágyafogyasztás, aminek következtében a nitrogéngyár kvótája olyan kicsi tételre zsugorodott össze, hogy azt nem is érdemes exportálni.

Ezek után érthető, hogy a Hitelbank szabadulni akart ettől az elhibázott és nem kifizetődő vállalatától. Annál kevésbé érthető azonban, hogy ezt a rossz és alig hasznavetető gyárat miért kellett a román államnak megvásárolnia. És ami az egész tranzakciót különösen furcsa színezetben tünteti fel, az hogy a szenátusban éppen Tancred Constantinescu liberális fővezér szólalt fel a javaslat mellett, ami biztos garancia arra, hogy ebből az üzletből alighanem nagy botrány lesz még.

Az amerikai bankjegyek arany dezete elérte a 102 százalékot. Száz papírdollár szerint 102 arany márt ér.

Magyarország külső kereskedelmi mérlege 1930-ban először volt aktív a háború óta. Az aktív szaldó 77,5 millió pengő, míg 1929-ben még 25,2 millió pengővel passzív volt a mérleg.

Tőzsde

1931. április 2.

Zürich (nyitás): Berlin 123,79, Amsterdam 208,36, Newyork 819,30, London 25,25 és egynegyed, Páris 20,34 és egy-negyed, Milánó 27,22, Prága 15,40 és fél, Budapest 90,62 és fél, Belgrád 9,13, Bukarest 309 és fél, Varsó 58,20, Bécs 73,12.

Devizák (belföldi jegyzés): London 816,50, Zürich 32,35, Newyork 167,80, Berlin 40,05, Bécs 23,63, Prága 4,93, Budapest 29,35, Milánó 8,81, Páris 6,61, Amsterdam 67,54.

Valuták Angol font 816, svájci frank 32,35, dollár 168, osztrák shilling 23,70, cseh korona 5, pengő 29,50, márka 40, olasz lira 8,80, francia frank 6,60, holland forint 68, dinár 3.

Footballabdák I-a
1/150, 2/200, 3/250, 4/300 gummival
5 mecs labda **Lei 410**—
Viszonteladónak kedvezmény
GELLER-nél, Brassó, Str. Reg. Ca-
rol (Kapu-utca) 36.

Időjelentés. Budapestről tavirarozás: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint további éjjeli fagyok várhatók észak felől érkező hőemelkedéssel.

A Brassói Iparosok Temetkezési és Segélyező Egyesülete évi rendes közgyűlését a március 28-án tartotta meg a nagyteremben. Az igazgatóság jelentését kapcsán Szabó Béni elnök megemlékezett az egyesület új székházának építéséről és köszönő szavakkal méltatta mindazok érdemeit, akik hozzájárultak a díszes és szép palota létesítéséhez. Az 1931. évi költségvetés és az ingatlanok letárgyalása után, hét rendes, öt nem-igazgatósági tagot és egy szánvázgálot választottak. A közgyűlés berekesztése előtt t. gyár. román, német nyelven felszólalók méltatták Szabó Béni képviselő-elnök azon heretálatlan érdemeit, amelyet a székház megépítése érdekében kifejtett.

Bukarestben ismét leszállították a kenyérárát. A bukaresti primária ma kelt rendeltetés értelmében mátlól kezdve a barna kenyér kilójának árát négy lejben állapította meg.

Az iskolák husvéti szünete. A közoktatási minisztérium ma kelt rendelete értelmében az összes iskolákban a husvéti szünetet április 4-én kezdődik és április 20-ig tart.

Megnyílt a brassói magánalkalmazottak érdekvédelmi bizottsága. Régen nélkülözött intézményt valósított meg a brassói magánalkalmazottak szervezete. Kellő előkészületek után tegnap megnyílt a magánalkalmazottak érdekvédelmi bizottsága. A bizottság elnöke a Virágsor 12. számú alatti levélbarátságosan berendezett irodájában, ahol nemcsak irodai és olcsó ellátást adnak, hanem változatos szórakozásról is gondoskodnak. Az első nagyotorgatás bizonyítéka volt az új intézmény szükségességének és egyben a munkások képességének is.

Volt magyar csendőrök figyelmébe. Sebesi János szenátor (Ódorheiu, Udorheiu) díjmentesen elkészíti minden volt magyar csendőrnek a nyugdíj iránt beadott kérelmet elutasító határozat ellen a felelősséget, ha a határozatot idejében hozzá küldi és 27 lejt a felelősséget bélyegeire, 34 lejt a levelezés bélyegére és 75 lejt a felelősséget lemásolására bélyegben csatol.

A brassói filharmonikus társaság 3-ik szimfonikus koncertje. Számottevő érdeklődés mellett tartotta meg 3-ik szimfonikus hangversenyt a brassói filharmonikus társaság, minty hatvan tagú zenekara. A Redoutban folyó hangverseny, amely újabb jelentős bizonyítékot nyújtott annak, hogy néhány telkes zenei műkedvelő társaságot is komoly esélyekkel lehet feladatokat szolgálatába állítani. A program első száma, J. Haydn nagy szimfonikája (No. 4. D-dúr) volt, amelyet szép és stílusos összjátékkal interpretáltak a zenekar. — A program szerint Mozart fagott-koncertje következett volna, azonban ezt a számot törölni kellett, mert Josef Prunner, a közismert kontrabasszus-művész váratlanul beteg lett és nem tudott megjelenni helyettes. Mozart fagott-koncertje helyett Vidor Koral-variációt adta elő a zenekar, Pozdena nagyszabású hárfaművészt a közreműködésével. A fiatal vendégművész adta a annyira térszett, hogy egy szóló-részt kellett adnia. Dvcrak humoreszkjét is interpretálta, azonban ez a játék csak mérsékelten tetszett. A program kiemelkedő száma Strauss Richard ö. ö. ö. Don Juan szimfonikája volt, amelyet megfelelő lendülettel és erővel játszott elő a zenekar. Az előadás érdemeiért Paul Richter igazgató, aki sok fáradsággal és kitartással tanította be a műsor színtestét. Mint vezénylő, zenei képzettségéről és művészi intuíciójáról tett bizonyosságot Paul Richter, de olykor az erőteljesebb lendület hiánya mutatkozott. A Strauss szimfóniát jól és művészen dirigálta.

Levélnek ne higgyen! A papír túrelmes, toll engedelmes, de a betűkben benne a jellem, melyet Schneider Józsa grafológusnak százszázalékosan megállapít 100 lejtért. kb. 220 szóból álló analízisben. Brassó, Sütő-utca szám.

Olcsó ADY
A legnagyobb magyar költő versei mélyen leszállított áron!
Új versek . . . . . 68 lej
Illés szerén . . . . . 68 lej
Szeretném, ha szeretnének . . . . . 68 lej
Ki látott engem . . . . . 68 lej
Ady-Anthologia . . . . . 136 lej
A költő v. loga o t versei.
Ady Istenes versei . . . . . 68 lej
Igy is történéhetik . . . . . 68 lej
(Ady leg zebb prózái írási)

BRASSÓI LAPOK könyvosztálya

Szerkesztői üzenetek

Érdeklődő. Pálffy Gyulácsy Irén Kolozsvárt lakik. Levélét az Erdélyi Helikon szerkesztőségébe cmezheti, Cluj, Strada Brătianu — Király-utca 22. I. em.

B. I. Marosvács. Legnagyobb sajnálatunkra családi peres ügybe nem avatkozhatunk bele; az ügy különben is olyan természetű, hogy legjobb vele ügyvédhez fordulni.

A. S. Boila Romulus Kolozsvárt lakik (Strada Ba'e 2.) és a levél is ott fogja leghamarabb megtalálni.

Bacau. Bz'osát a munka folytatásáról még mindig nem lehet tudni. Talán, hogy most a kölcsön meg van, az építés is megmozdul.

Apr. 1. Ep tegnap vezércikkünkben foglalkoztunk újra az embertelen és jogtalan szándékkal. Ha megtörténik az elbocsátás, össze kell állniok és peres uton érvényesíteniök a jogukat. Addig is magyar képviselőinknek közbe kell lépniök, hogy a re'etenes szándékot még az utolsó pillanatban megakadályozzák.

H. R., Sepsiszentgyörgy. Az olasz legfelsőbb bíróság címe: Presedinte della Corte di cassazione.

Déva 25. A sorsjegy nem nyerhetett, mert a húzást sem tartották meg és egyáltalán bizonytalan az egész sorsjegyügy.

Beteg megélhetés. Természetes, hogy felebezhet, mert a végzés átvétele sem jelent még beleegyezést. A kérvényt a pénzügyminisztériumhoz kell intézni, s az illetékes pénzügyigazgatóságon beadni.

N. N. Névtelen panaszra nem reflektálhatunk. Az illető lelkész, aki a Katalin utcai kórházban állítólag tanuja volt az Önök megbántásának, nekünk nem jelent semmit.

B. F. 020501 sz. előfizető. A nyugdíjtörvény 9. cikke szer'nt a betöltött t'évi szolgálati idő után a nyugdíjjogosultság a 3 utolsó évben kapott alapf'zetés középátlomásának 25 százaléka, míg ez időn felül szolgált minden egyes év után 3 százalék több'et számítandó. Ha a betegség a szolgálat ideje alatt, de nem annak okából keletkezett is, a nyugdíjhoz való jog e cikk szer'nt illet meg. A 77. cikk pedig kimondja, hogy ak'nek a törvény kihirdetéséig (1925.) legalább 15 évig nyugdíjvonással szolgált, megtartják azt a jogot, hogy „a levonások nélküli szolgált'évek nyugdíj k'számi ársánál beszámíttassanak. Az Ön eseteire, úgy látjuk, talál ez a rendelkezés. Ha a kérvényét beadta, szegezzen támogatót is, magyar vagy román képviselőt, aki érdeklőd'k ügye iránt.

470491. sz. előfizető. Kérdésére levélben válaszolunk.

Barátomhoz. Hangulatos, s meleg érzésű költemény, de régies izű, s közhelyekben gazdag. Mi már csak helyszüke miatt sem közölhetjük, de valamely het lapnál, — k'sebb igénytől, — megpróbálhatja az elhelyezését.

Székyely lélek. Sajnálatunkra, sem a versekre, sem a prózára nem reflektálhatunk.

B. L. Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdai vállalatának kiadása és rotáció: 470 471, BRASSÓ.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 10), negyedévre 31), félre 61), évre 121) lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi árszámok negyedévre 42), félre 82), évente 161) lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóváltások, a megfizetett, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készvétel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. **Arad:** Str. Impăratu Traian I (Házi Pál) — 25a; Str. S. Brătianu I (Osztián Kálmán) — **Déva:** Str. Ioan Craian 2 (Bárcs Gábor), Telefoa 17. **Hunyad- és Alsófennsík:** részére **Kolozsvár:** Str. Dacia 7 (vot. Timir-Jaci) Neamasa (Gábor) — **Marosvásárhely:** Sztgyörgy-u 6 (Szabó Jenő) — **Marosvásárhely:** Str. Turcilor 13 (Sztiváry László) — **Wagyvárad:** Str. Nic Jita 32 (Szabó Jyul) — **Szatmár:** Pass Gáza-utca 15 (Kertész László) **Szatmár- és Marosmezők részére:** — **Szilágy:** nyiló: (Hesperin Ernő) — **Fehérvár:** Gyárváros, Fő-ut (Str. Dacia) 33-35 (Gerő Sándor). — **Torda:** Str. Re-ale Ferdinand 25 (Dzacs Lószel).

Megbízások tevételeire és fizetéseire átvételeire tenni nyiló megbízottakon kívül a központi megbízottak v'nnak felj'osítva Bartha Géza, Dán Dániel, Nádas Jenő

Minden gyermek megmondhatja Önnek,

a „VAS“ cipőkrémmel jobban és kiadósabban tisztíthat.

Kérje tehát a „VAS“ márkát

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6 vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hírde és 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% kedvezmény. Állás keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50 szeri megjelenésnél 2 lej

Véte-eladás

Keveset használt háló elutasítás miatt olcsón eladó. Cím: Hossz-uca 27. 12370

Gyönyörű AZALEAK, tömve bimbókkal, darabja 100, öt darab 400 lej. Kertészet Pogh z-Öltéhv z. 12371

Bukaresti faraktár 5000 négyzet méter rakterülettel, iparvágányval, kocsiáll, teherautóval, hidmérleggel, k'terjelt vevőkörrel, bizomány lerakatot vagy más kombinációt keres. Ajánlatokat „Holdepot“ feligére a bukaresti kiadóba. 12407

Elköl'özés miatt sürgősen eladó gyönyörű kert veranda, kátyhák, 1 cseléd-ágy. Cím: 12402 sz. alatt a brassói kiadóhivatalban.

Olcsó kézimunkák, stork, asztalterítők, dus választékban. Pellegri nire, Brassó, Kapu-utca 23 sz. 12399

Vásáros

Különbejárati szép szoba kiadó. Brassó, Arvaház-utca 5. I. emelet, balra. 12398

FUVAROZAST saját teherautóval vállalkoz. Sándor, Brassó Sz'lás-utca 38. 12400

Külön bejárati szép szoba kiadó egy-két ur részére. Bukarest, Cameli 11 bis, Matei-Macelari. 12406

Ostya és nápolyi gyártásba jártas önálló munk'erőt szonra keresetlik. Ajánlatok „Aurora“ jelűre a dévai f'ökk'adóhivatalhoz. 12406

Árpád, több levelemre választ nem kap'am. M'ért nem ír? Kellemes ünnepeket kívánok. Üdvözlő komája. 12406

Frauenspiegel a legújabb német nyelvű havi divatlap, csak 20 lej a Brassói Lapok könyvosztályában.

A test és a lélek egészsége mindennél fontosabb!

EZEK A KÖNYVEK EZT SZOLGALJAK!

A nyers diéta, mint természetes gyógytényező.

Írta: Dr. Bucăveni Gyula, orvos. (A tartalomjegyzék: A nyerskoszt lényege. — A nyers diéta a legfontosabb kritérium. — A nyerskoszt ellenjavallatai. — Gyümölcsök. — Milyen táplálékok használhatók a nyers diétánál? — Nyerskoszt szakácskönyv.) Ara 102 lej

Hogyan kerülhetjük el a korai öregedést?

Írta: Dr. Káldor Miklós. (Napjaink mindenkit érdeklő legaktuálisabb problémája a leggyakrabban és legszakavatottabb orvos tollából, könnyen érthető, világos stílusban.) Ara 102 lej

A diétás konyha technikája.

Írta Dr. So S Alad r. egyetemi tanár. (Mit és hogyan főzünk azoknak, akik bármilyen oknál fogva különös figyelemmel kellene legyenek a yonukra és illeg annak speciális megbetegedéseire? E-re tanít meg ez a kiadott orvosi szakácskönyv.) Ara 231 lej

Az önlevegymezés művészete.

Írta Prof. Gh. Baudouin, a genti egyetem tanára. Ara 102 lej

Egészség és önlevegymezés. (Couéizmus.)

Írta: Coué Emil Ara 115 lej

Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak.

Írta: Dr. Földes Lajos orvos. (A legfontosabb tudnivalók a terhesség és gyermekágy idejére, továbbá a csecsemők táplálásáról, apóiasáról és gondozásáról.) Ara 102 lej

Üzenet az anyáknak.

Írta: Dr. W. Stöckel, egyet. tanár, világhírű bécsi ideggyógyász. (A modern nevelés nélkülözhetetlen útmutatója minden szülő és minden nevelő számára, 3 kötetben. Minden egyes kötet b'fejezet egész és külön-külön is kapható.) Ara 90 le

I. rész Kisgyermekkor (2 éves korig) Ara 20 le

II. rész Csecsemő- és első iskolaévek Ara 130 le

III. rész Serdülőkor és az érettség kora Ara 130 le

A teljes mű, 3 kötet egyszerre megrendelve 34 lej, portómentesen.

Mit kell a sportolónak saját testéről tudnia?

Írta: Dr. Kellner Daniel, orvos. Az összes sportok orvosi vonatkozásait tartalmazó gazdagon illusztrált hatalmas munka. Ara 231 lej

A hipnózis helye és alkalmazása a modern gyógyászatban.

Írta Dr. Völgyesi Ferenc főorvos Ara 150 lej

Hogyan éljen a szívbeteg ember?

Írta: Dr. Bodon Károly, egyetemi tanár Ara 88 lej

A gyermekek erkölcsi hibái és erkölcsi betegségei.

Kézíró nyelv pedagógusok, gyermekbírók, gyermekorvosok és a művelt szülő számára Írta: Dr. Kármán Elemér, a magyar Kriminopedagógiai Intézet igazgatója Ara 36 lej

Alkoholizmus és alkoholkérdés.

Írta: Dr. Donáth Gyula, egyetemi tanár. Ara 54 lej

Egészségügyi csecsemő-, gyermek- és anyavédelem.

Írta: Dr. Torday Ferenc, egyetemi tanár, a budapesti gyermekmenhely orvos. Ara 81 lej

Az impotenciáról!

Írta: Dr. Decsi Imre, kórházi főorvos. Ara 54 lej

A reumás bajok házi kezelése.

Nélkülszertelen tanácsadó reumás betegek és ápolóik számára, a beteg otthoni kezeléséről és életmódjáról. Írta: Dr. Engländer Arnold. Ara 81 lej

A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása diétás kezeléssel.

Írta: Dr. Müller Vilmos, kórházi igazgató-főorvos. Ez a kitűnő könyv hivatalos van megmutatni a gyógyulás útját a megbetegedés megelőzésének útját és módját a tuberkulózisra hajlamosnak. Ara 102 lej

Mamák könyve.

Írta: Dr. Torday Ferenc, főorvos. Ara köve 183 lej

Csecsemőtáplálás és táplálkozási zavarok.

Írta: Dr. Kármán Samu Ara 115 lej

Megrendeléseket 100 lejen alul csak az összeg és 10 lej portó előzetes beküldése ellenében intézünk el 100 lejen felül utánvétellel és szállítás, 20 lej portóköltéssel. 300 lejen felüli megrendeléseknél a szállítás teljesen portómentes

Brassói Lapok Könyvosztálya